

ODPUSTY

**Ujawnione
Miłosierdzie Boże
wobec żywych i zmarłych**

Pierwszy odpust zupełny

Dobry łotr:

Jezu, wspomnij na mnie... (Łk 23, 42)

Pan Jezus:

„Dziś ze Mną będziesz w raju” (Łk 23, 43)

Jezu, ufam Tobie! (Dz. nr 47)

***O Krwi i Wodo,
któraś wytrysła z Serca Jezusowego,
jako źródło miłosierdzia dla nas, ufamy Tobie.*** (Dz. nr 84)

Setnik:

Prawdziwie, Ten był Synem Bożym (Mt 27, 54)

Opracował:
ks. Zdzisław Pałubicki SJ

Redaktor:
Jerzy Rusak

Na podstawie:
Posoborowe prawodawstwo kościelne
Wykaz odpustów
(ogłoszony dekretem Penitencjarii Apostolskiej 29 VI 1968 r.),
które przetłumaczył i przygotował do druku
ks. Edward Szafrowski.
Tom II, zeszyt IV, Warszawa 1970 r.

NIHIL OBSTAT
Kuria Prowincji Wielkopolsko-Mazowieckiej TJ
Warszawa, 30 VI 1995 r., l. dz. 95/77
ks. Florian Pełka TJ – prowincjał

IMPRIMATUR
Kuria Biskupia - Kalisz, 4 VII 1995 r., l.dz.420/95/B
bp Stanisław Napierała – ordynariusz

Wszelkie prawa wydawnicze zastrzeżone.
Wydawnictwo CO-DA, Warszawa 1995. Wydanie I.
ISBN 83-901743-4-0

Ufny we wszechmoc i miłosierdzie Pana Jezusa jeden z łotrów uznając za sprawiedliwą karę, którą ponosi, zwrócił się ze skruchą:

„«Jezu wspomnij na mnie, gdy przyjdiesz do swego królestwa». Jezus mu odpowiedział: «Zaprawdę powiadam ci: Dziś ze Mną będziesz w raju »”.

(Łk 23, 42-43)

WSTĘP

W związku z ogólną odnową życia kościelnego, zamierzoną przez Sobór Watykański II należało przeprowadzić również odnowę dotychczasowej praktyki odpustów.

Pierwszym i zarazem istotnym krokiem w tej materii stała się konstytucja apostolska papieża Pawła VI *Indulgentiarum doctrina* z dnia 1 stycznia 1967 roku. Zawarł w niej Ojciec św. najpierw naukę Kościoła na temat odpustów uwzględniając także obszerny aspekt historyczny, a następnie określił nowe przepisy, które mają odtąd normować praktykę odpustów. Celem, jaki przyświecał wprowadzonym w ten sposób zmianom było – według oświadczenia samej Konstytucji – podniesienie do większej godności i ceny samej praktyki odpustów (n. 11, 2).

Mając zaś na uwadze doprowadzenie do końca wspomnianej odnowy. Konstytucja postanawiała: „Wykaz odpustów zostanie przejrany w ten sposób, ażeby odpustami były obdarzone jedynie ważniejsze modlitwy i ważniejsze dzieła pobożności, miłosierdzia i pokuty” (n. 13).

I to właśnie miało być drugim krokiem na drodze odnowy praktyki odpustów, krokiem posiadającym niemalże znaczenie praktyczne. Z natury rzeczy ta odpowiedzialna praca przypadła w pierwszym rządzie Penitencjarii Apostolskiej. Jej owocem stał się nowy *Wykaz odpustów*, promulgowany dekretem tejże Penitencjarii z dnia 29 czerwca 1968 roku. Treść Wykazu została udostępniona przez wydanie go w Drukarni Watykańskiej (podst. dz. cyt. s. 7).

Wykaz ten przetłumaczono na język polski za pozwoleniem księdza prymasa Stefana Wyszyńskiego (dekret z dnia 2 czerwca 1969 roku) i został wydany drukiem w nakładzie 1380 + 25 egz. w 1970 r. Znalazł się on w efekcie jedynie w bibliotekach. Nie dotarł nawet do kapłanów, nie mówiąc już o wiernych. Istnieje duża niewiedza w tym temacie. Moglibyśmy pomóc duszom w czyścicu cierpiącym, aby skrócić ich męki oczyszczające i

przyspieszyć niebo. Moglibyśmy pomóc sobie, aby uniknąć lub skrócić te męki i po śmierci nawet od razu znaleźć się w niebie i żyć w radości wiecznej.

Stąd rodzi się konieczność opracowania kwestii odpustów w formie łatwo dostępnej broszury, aby zakres informacji był jak najszerszy, aby dotarła ona „pod strzechy”.

Zdaję sobie sprawę, że ilość i różnorodność odpustów w historii Kościoła była nadmierna, zwłaszcza w średniowieczu, i to tak dalece, że była zgorszeniem dla niektórych. Było bardzo dużo sposobów zyskiwania odpustów. Traktowano je raczej „magicznie”. Aktualnie wpadliśmy w drugą krańcowość. Wszelkie jednak skrajności zawsze są szkodliwe i powodują ogromne straty. Kościół w ostatnim czasie stara się ustawić nas we właściwej postawie i podejściu do zyskiwania odpustów.

Ze względu na zmienione warunki czasów większą wagę przypisuje się do czynności wykonywanej przez wiernego (*operi operantis*). Z tej to racji nie wylicza się szeroko dzieł pobożności (*opus operatum*), jak gdyby oderwanych od życia chrześcijanina, lecz podaje się jedynie niewielką liczbę udzielania odpustów, przez które bardziej skutecznie zachęca się wiernego do prowadzenia życia doskonalszego i bardziej świętego.

Usuwa się przez to „rozłam między wyznawaną wiarą a życiem codziennym, co występuje u wielu... łącząc ludzkie wysiłki: domowe, zawodowe, naukowe czy techniczne w jedną życiową syntezę z dobrami religijnymi, pod których najwyższym kierunkiem wszystko składa się na chwałę Boga” (por. Concilium Vaticanum II, Const. past. de Ecclesia in mundo huius temporis *Gaudium et spes*, n. 43).

Zatroszczono się o to, by raczej w większym stopniu uwzględnić życie chrześcijańskie i wypracowanie ducha modlitwy oraz pokuty, jak również praktykowanie cnót teologicznych – niż powtarzanie formuł i czynności (podst. dz. cyt. – s. 16 i 17).

„Bóg jest miłością” (1 J 4, 8), jest miłosierdziem. Nie może w żadnym wypadku przestać mnie kochać, chociażbym popełnił najcięższe grzechy i wielką ich liczbę. Gdyby chociaż na moment przestał mnie kochać, przestałby być Bogiem. Jest jednak również sprawiedliwością i to absolutną. Pan Jezus mówi, że nie wyjdzie człowiek z „więzienia” dopóki nie odda ostatniego grosza (por. Mt 5, 26).

Gdyby Pan Bóg tolerował nawet najmniejszy grzech byłby współgrzesznikiem – jak na przykład współnik kradzieży złodziejem – a to jest absolutnie wykluczone.

Sprawiedliwy Bóg musi ukarać, ale jako miłosierny pragnie nam przebaczyć:

**„On zrani, On także uleczy,
skaleczy – i ręką swą własną uzdrowi” (Hi 5,18).**

On ukarze jadowitymi wężami, ale równocześnie da możliwość uzdrawiania się tym, którzy się nawrócą (por. Lb 21, 4 nn).

Pan Bóg zachęca nas słowami Pisma św., aby pomagać zmarłym. Święta jest myśl i pobożna, pamiętać o zmarłych i składać za nich ofiarę przebłagalną, aby zostali uwolnieni (por. 2 Mch 12, 43 – 45).

Zachętą są również słowa Pana Jezusa: „Błogosławieni miłosierni, albowiem miłosierdzia dostąpią” (Mt. 5, 7).

Ustanowiony przez Jezusa Chrystusa Kościół, który wypłynął z Jego przebitego Serca, jako bijące źródło miłosierdzia pragnie pomagać w uzyskiwaniu darowania kar w całości (odpust zupełny) lub w części (odpust częściowy) dla siebie i zmarłych.

Wprawdzie „święta Matka Kościół wyrażając jak największą troskę o zmarłych znosząc jakikolwiek przywilej w tej materii, postanawia, że tymże zmarłym przychodzi się z pomocą w sposób najdoskonalszy przez każdą Mszę św.” (konst. apost. *Indulgentiarum doctrina* - norma 20), to jednak pragnie, abyśmy także przy pomocy uzyskanych odpustów pomogli sobie i zmarłym.

W tym opracowaniu pragnę przedstawić aktualne przepisy Kościoła w tej dziedzinie ku pożytkowi naszemu i dusz w czyśćcu cierpiących.

ODPUSTY

według nowego Katechizmu Kościoła Katolickiego

Co to jest odpust?

1471 Odpust jest to darowanie przed Bogiem kary doczesnej za grzechy, zglądzone już co do winy. Dostępuje go chrześcijanin odpowiednio usposobiony pod pewnymi, określonymi warunkami, za pośrednictwem Kościoła, który jako szafarz owoców odkupienia rozdaje i prawomocnie przydziela zadośćuczynienie ze skarbca zasług Chrystusa i świętych.

Odpust jest częściowy albo zupełny zależnie od tego, czy od kary doczesnej należnej za grzechy uwalnia w części czy w całości (Paweł VI, konst. apost. *Indulgentiarum doctrina*, normy 1-3).

Odpusty mogą być udzielane żywym lub zmarłym.

Kary za grzechy

1472 Aby zrozumieć tę naukę i praktykę Kościoła, trzeba zobaczyć, że grzech ma podwójny skutek. Grzech ciężki pozbawia nas komunii z Bogiem, a przez to zamyka nam dostęp, do życia wiecznego, którego pozbawienie nazywa się „karą wieczną” za grzech. Każdy grzech, nawet powszedni, powoduje ponadto nieuporządkowane przywiązanie do stworzeń, które wymaga oczyszczenia, albo na ziemi, albo po śmierci w stanie nazywanym czyśćcem. Takie oczyszczenie uwalnia od tego, co nazywamy „karą doczesną” za grzech. Obydwie kary nie mogą być traktowane jako rodzaj zemsty, którą Bóg stosuje od zewnątrz, ponieważ wypływają one jakby z samej natury grzechu. Nawrócenie, które pochodzi z żarliwej miłości, może doprowadzić do całkowitego oczyszczenia grzesznika, tak że nie pozostaje już żadna kara do odpokutowania (por. Sobór Trydencki: DS 1712-1713; 1820).

1473 Przebaczenie grzechu i przywrócenie komunii z Bogiem pociąga za sobą odpuszczenie wiecznej kary za grzech. Pozostają jednak kary doczesne. Chrześcijanin powinien starać się „znosząc cierpliwie cierpienia i różnego rodzaju próby, a w końcu godząc się spokojnie na śmierć, przyjmować jako łaskę doczesne kary za grzech. Powinien starać się przez dzieła miłosierdzia i miłości, także przez modlitwę i różne praktyki pokutne uwolnić się całkowicie od «starego człowieka» i «przyoblec człowieka nowego»” (por. Ef 4, 24).

W komunii świętych

1474 Chrześcijanin, który stara się oczyścić z grzechu i uświęcić się z pomocą łaski Bożej, nie jest pozostawiony sam sobie. Życie poszczególnych dzieci Bożych łączy się przedziwną więzią w Chrystusie i przez Chrystusa z życiem wszystkich innych braci chrześcijan w nadprzyrodzonej jedności Mistycznego Ciała Chrystusa jakby w jednej mistycznej osobie (Paweł VI, konst. apost. *Indulgentiarum doctrina* 5).

1475 W komunii świętych „między wiernymi, czy to uczestnikami niebieskiej ojczyzny, czy to pokutującymi w czyśćcu za swoje winy, czy to pielgrzymującymi jeszcze na ziemi, istnieje więc trwały węzeł miłości i bogata wymiana wszelkich dóbr” (tamże). W tej przedziwnej wymianie świętość jednego przynosi korzyść innym o wiele bardziej niż grzech jednego może szkodzić innym. I tak odwołanie się do komunii świętych pozwala skruszonemu grzesznikowi wcześniej i skuteczniej oczyścić się od kar za grzech.

1476 Duchowe dobra płynące z komunii świętych nazywamy także skarbcem Kościoła. „Nie jest on zbiorem dóbr, gromadzonych przez wieki na kształt materialnych bogactw, lecz nieskończoną i niewyczerpaną wartością, jaką mają u Boga zadośćuczynienia i zasługi Chrystusa Pana, ofiarowane po to, by cała ludzkość została uwolniona od grzechu i doszła do łączności z Ojcem. Stanowi go sam Chrystus Odkupiciel, w którym są i działają zadośćuczynienia i zasługi płynące z Jego odkupienia” (Paweł VI, konst. apost. *Indulgentiarum doctrina* 5).

1477 Poza tym do tego skarbcza należy również rzeczywiście niewyczerpana, niezmierna i zawsze aktualna wartość, jaką mają przed Bogiem modlitwy i dobre uczynki Najświętszej Maryi Panny i wszystkich świętych, którzy idąc śladami Chrystusa, dzięki Jego łasce, uświęcili samych siebie i wypełnili posłanie otrzymane od Ojca. W ten sposób, pracując nad własnym zbawieniem, przyczynili się również do zbawienia swoich braci w jedności Mistycznego Ciała (tamże).

Odpusty otrzymywane od Boga za pośrednictwem Kościoła

1478 Darowanie kary otrzymuje się za pośrednictwem Kościoła, który mocą udzielonej mu przez Chrystusa władzy związywania i rozwiązywania działa na rzecz chrześcijanina i otwiera mu skarbiec zasług Chrystusa i świętych, by otrzymać od Ojca miłosierdzia

darowanie kar doczesnych, jakie należą się za grzechy. W ten sposób Kościół chce nie tylko przyjść z pomocą chrześcijaninowi, lecz także pobudzić go do czynów pobożności, pokuty i miłości (por. tamże, 8; Sobór Trydencki: DS 1835).

1479 Ponieważ wierni zmarli, poddani oczyszczeniu, także są członkami tej samej komunii świętych, możemy pomóc im, między innymi uzyskując za nich odpusty, by zostali uwolnieni od kar doczesnych, na które zasłużyli swoimi grzechami.

(Katechizm Kościoła Katolickiego – n. 1471-1479, s. 351-353 – Pallottinum 1994 r.).

PRZEPISY DOTYCZĄCE ODPUSTÓW

Wybór z *Posoborowe prawodawstwo kościelne. Wykaz odpustów* – ogłoszony dekretem Penitencjarii Apostolskiej 29 VI 1968 r. w tłumaczeniu polskim – s. 19 – 31.

Cyfry w nawiasach oznaczają numer przepisu dotyczącego odpustów. Odnośniki do dawnego Prawa *Kanonicznego*, zastąpiono odpowiednimi kanonami nowego.

Określenie odpustów i ich rodzaje zostało już przedstawione w Katechizmie.

Kan. 994. Każdy wierny może zyskiwać odpusty czy to częściowe, czy zupełne albo dla siebie, albo ofiarowywać za zmarłych na sposób wstawiennictwa.

Odpusty czy to częściowe, czy to zupełne mogą być zawsze ofiarowywane za zmarłych na sposób wstawiennictwa (4).

Udzielenie odpustu częściowego oznacza się tylko słowami: „Odpust częściowy” bez określenia dni lub lat (5).

Biskupi diecezjalni oraz inni przyrównani im w prawie posiadają od czasu objęcia pasterskiej posługi władzę:

1) 1) udzielania odpustu częściowego osobom lub w miejscach podległych ich jurysdykcji,

2) 2) udzielania na terenie *swojej* diecezji błogosławieństwa Papieskiego z odpustem zupełnym, według przepisanej formuły, trzy razy w roku, w święta uroczyste przez siebie określone, i to nawet wtedy gdy nie odprawiają tej uroczystej Mszy św. (11).

Metropolici mogą w diecezjach należących do ich metropolii udzielać tak samo odpustu częściowego jak we własnej diecezji (12).

Wierny, który pobożnie posługuje się przedmiotem pobożności (krucyfiksem, krzyżem, różańcem, szkaplerzem), poświęconym w sposób właściwy przez jakiegokolwiek kapłana, uzyskuje odpust częściowy.

Jeżeli natomiast przedmiot pobożności został poświęcony przez Papieża lub przez jakiegokolwiek biskupa, wtedy wierny, posługując się pobożnie tym przedmiotem, może uzyskać w uroczystość świętych Apostołów Piotra i Pawła również odpust zupełny. Winien jednak ponadto odmówić jakąś prawnie zatwierdzoną formułę wyznania wiary (19).

Święta Matka Kościół wyraża jak największą troskę o zmarłych. Znosząc zatem jakiegokolwiek przywileje w tej materii stwierdza, że zmarłym można przychodzić jak najbardziej z pomocą przez każdą ofiarę Mszy św. (21).

Kan. 996. § 1. Tylko ten jest zdolny do uzyskania odpustu, kto został ochrzczony, nie jest ekskomunikowany i znajduje się w stanie łaski, przynajmniej pod koniec wypełniania przepisanych czynności.

§ 2. Aby zaś podmiot zdolny do uzyskania odpustów rzeczywiście je uzyskał, powinien mieć przynajmniej intencję zyskania odpustu oraz wypełnić w określonym czasie i we właściwy sposób nakazane czynności, zgodnie z brzmieniem udzielenia.

Odpust zupełny można zyskać tylko jeden raz w ciągu dnia (24 § 1).

Jednakże w momencie śmierci wierny może uzyskać odpust zupełny, chociażby tego dnia uzyskał już wcześniej inny odpust zupełny (24 § 2).

Natomiast odpust częściowy można uzyskać kilka razy dziennie, chyba że co innego jest wyraźnie zaznaczone (24 § 3).

Dzieło przepisane dla uznania odpustu zupełnego a związane z kościołem lub kaplicą, obejmuje ich pobożne nawiedzenie, w czasie którego należy odmówić modlitwę Pańską i symbol wiary (Ojciec nasz i Wierzę) (25).

Do uzyskania odpustu zupełnego wymaga się wykonania dzieła obdarzonego odpustem oraz wypełnienia trzech następujących warunków: spowiedź sakramentalna, Komunia eucharystyczna i modlitwa w intencjach

Papieża. Wymaga się ponadto wykluczenia wszelkiego przywiązania do grzechu nawet powszedniego.

Jeżeli braknie pełnej tego rodzaju dyspozycji albo nie zostaną wypełnione wyliczone powyżej warunki, wtedy odpust będzie tylko cząstkowy (26).

Trzy określone poprzednio warunki mogą być wypełnione w różnych dniach przed lub po wykonaniu przepisanej dzieła. Wypada wszakże, by Komunia św. i modlitwa w intencjach Papieża miały miejsce w tym dniu, w którym wykonuje się wspomniane dzieło obdarzone odpustem (27).

Po jednej spowiedzi sakramentalnej można uzyskać kilka odpustów zupełnych. Natomiast po jednej Komunii eucharystycznej i po jednej modlitwie w intencjach Ojca św. zyskuje się tylko jeden odpust zupełny (28).

Warunek dotyczący modlitwy w intencjach Ojca św. wypełnia się całkowicie przez odmówienie „Ojcze nasz” i „Zdrowaś”. Pozostawia się jednak wiernym możliwość odmówienia jakiegokolwiek innej modlitwy, zgodnie z ich pobożnością (29).

Ordynariusze lub hierarchowie miejsca mogą ponadto zezwalać wiernym, w stosunku do których posiadają prawnie władzę, a którzy zamieszkują okolice, gdzie nie można w żaden sposób albo jedynie z wielką trudnością wyświadczyć się i przyjąć Komunię św., aby mogli uzyskać odpust zupełny bez aktualnej spowiedzi i Komunii św., byleby tylko wzbudzili w sobie żal doskonały i mieli postanowienie przystąpienia do tych sakramentów, skoro tylko nadarzy się okazja (35).

Niemi mogą zyskiwać odpusty związane z publicznymi modlitwami, gdy razem z wiernymi, którzy modlą się na tym samym miejscu, wnoszą do Boga myśl i pobożne uczucia. Jeżeli zaś chodzi o prywatne modlitwy, to wystarczy, aby myślą je rozważali, ewentualnie przebiegali tekst tylko oczami. (Kan. 936 Prawa kanonicznego), (36).

TRZY OGÓLNIJSZE FORMY UDZIELENIA ODPUSTU

Wstęp

1. Zamieszcza się najpierw trzy formy udzielenia odpustu, które mają przypomnieć wiernemu, że działalność wypełniająca codzienne życie winna być przepojona duchem chrześcijańskim i zmierzać we właściwym dla każdego sposobie życia do doskonalenia miłości.

2. W pierwszej i drugiej formie przyjęto wiele w sposób sumaryczny z dotychczasowej praktyki. W trzeciej natomiast formie mamy do czynienia z czymś całkowicie nowym, odpowiadającym jednak w pełni warunkom naszych czasów, kiedy to postuluje się nowe formy pokuty, po złagodzeniu dyscypliny dotyczącej wstrzemięźliwości od pokarmów mięsnych i postu.

3. We wszystkich trzech formach udzielenie odpustu ma charakter ogólniejszy, przy czym poszczególne sposoby obejmują nieraz wiele czynności tego samego rodzaju. Nie wszystkie jednak z tych czynności obdarza się odpustami, lecz jedynie te, które są wykonywane w określony sposób i z określonym nastawieniem wewnętrznym.

Weźmy na przykład pod uwagę pierwszy sposób, gdzie czytamy: „Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który w wykonywaniu swoich obowiązków i w znoszeniu przeciwności życiowych skieruje myśl z pokorną ufnością do Boga, dołączając – przynajmniej wewnętrznie – jakieś pobożne wezwanie”.

Otóż w powyższej formie są obdarzone odpustem tylko te czynności, w których wierny wypełniając swoje obowiązki lub znosząc przeciwności życiowe – skieruje swoją myśl do Boga we wskazany powyżej sposób. Tego rodzaju czyny nie są zbyt częste zważywszy ludzką słabość.

Jeśli jednak ktoś okaże taką pilność i gorliwość, że będzie częściej podejmował te akty w ciągu dnia, wtedy słusznie zasługuje – oprócz wzrostu w łasce – na większe odpuśczenie kary oraz na to, by zgodnie ze swoją miłością, mógł bardziej obficie przyjść z pomocą duszom w czyścicu cierpiącym. Prawie to samo trzeba powiedzieć o dwóch pozostałych sposobach.

4. Wspomniane trzy formy udzielenia odpustu pięknie harmonizują z Ewangelią i nauką Soboru Watykańskiego II. Ze względu na pożytek wiernych jest to krótko ilustrowane przy poszczególnych sposobach przez

przytoczenie tekstów Pisma świętego i dokumentów wspomnianego Soboru.
(Cytaty z Pisma św., wydanie IV, zwanego *Biblią Tysiąclecia* - dop. autora).

Forma pierwsza

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który w wykonywaniu swoich obowiązków i znoszeniu przeciwności życiowych, skieruje swoją myśl z pokorną ufnością do Boga, dołączając – choćby tylko wewnętrznie – jakieś pobożne wezwanie.

W tym pierwszym sposobie wierni są bezpośrednio zachęceni do wypełnienia polecenia Chrystusowego: „Należy zawsze się modlić i nie ustawać” (Łk 18, 1), a jednocześnie kieruje się usilną zachętą do takiego wypełniania przez każdego swoich obowiązków, by zachować jedność z Chrystusem i w niej wzrastać.

Mt 7, 7–8. Proście, a będzie wam dane; szukajcie, a znajdziecie; kołaczcie, a otworzą wam. Albowiem każdy kto prosi, otrzymuje; kto szuka, znajduje; a kołaczącemu otworzą.

Mt 26, 41. Czuwajcie i módlcie się, abyście nie ulegli pokusie.

Łk 21, 34–36. Uważajcie na siebie, aby wasze serca nie były ociężałe wskutek... i trosk doczesnych... módlcie się w każdym czasie...

Dz 2, 42. Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach.

Rz 12, 12. Weselcie się nadzieją! W ucisku bądźcie cierpliwi, w modlitwie – wytrwali!

1 Kor 10, 31. Przeto czy jecie, czy pijecie, czy cokolwiek innego czynicie, wszystko na chwałę Bożą czyńcie.

Ef 6, 18. ...wśród wszelkiej modlitwy i błagania. Przy każdej sposobności módlcie się w Duchu! Nad tym właśnie czuwajcie z całą usilnością...

Kol 3,17. I wszystko, cokolwiek działacie słowem lub czynem, wszystko (czyńcie) w imię Pana Jezusa, dziękując Bogu Ojcu przez Niego.

Kol 4, 2. Trwajcie gorliwie na modlitwie, czuwając na niej wśród dziękczynienia.

1 Tes 5, 17 – 18. – nieustannie się módlcie! W każdym położeniu dziękujcie...

SOBÓR WATYKAŃSKI II

Konst. dogm. o Kościele Lumen gentium, n. 41: Wszyscy tedy chrześcijanie będą z dnia na dzień coraz bardziej uświęcać się w warunkach swego życia, pośród

swych obowiązków czy okoliczności życia, jeśli z wiarą przyjmują wszystko z ręki Ojca niebieskiego i współdziałają z wolą Bożą, ujawniając także w służbie doczesnej przed wszystkimi tę miłość, którą Bóg świat umiłował.

SOBÓR WATYKAŃSKI II

Dekret o apostołstwie świeckich *Apostolicam actuositatem*, n. 4: **To życie w najgłębszym zjednoczeniu z Chrystusem w Kościele podtrzymują pomoce duchowe, których... świeccy powinni tak używać, by w należyтым spełnianiu świeckich zajęć wśród zwyczajnych warunków życiowych nie oddzielali od swego życia łączności z Chrystusem, ale wzmacniali się w niej wykonując swoją pracę według woli Bożej... Ani troski rodzinne, ani inne sprawy świeckie nie powinny pozostawać poza sferą ich życia duchowego według słów Apostoła:**

„Wszystko cokolwiek czynicie w słowie lub uczynku, wszystko w imię Pana Jezusa Chrystusa (czyńcie), dziękując przez Niego Bogu Ojcu” (por. Kol 3, 17).

SOBÓR WATYKAŃSKI II

Konst. duszp. o Kościele w świecie współczesnym, *Gaudium et spes*, n. 43: **„Rozdźwięk między wyznawaną wiarą a życiem codziennym występujący u wielu trzeba zaliczyć do ważniejszych błędów naszych czasów... Niechże się więc nie przeciwstawia sobie błędnie czynności zawodowych i społecznych z jednej strony, a życia religijnego z drugiej strony... Niech więc raczej cieszą się ci chrześcijanie, którzy poszli za wzorem Chrystusa, trudniącego się rzemiosłem, że mogą wykonywać wszystkie swoje przedsięwzięcia ziemskie, łącząc ludzkie wysiłki domowe, zawodowe, naukowe czy techniczne w jedną życiową syntezę z dobrami religijnymi, pod których najwyższym kierunkiem wszystko układa się na chwałę Boga”.**

Forma druga

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który kierując się duchem wiary zaofiaruje sam siebie lub przeznaczą swoje dobra w duchu miłosierdzia, na służbę braci znajdujących się w potrzebie.

Przez udzielenie tego odpustu zachęca się wiernego, aby naśladować Jezusa Chrystusa (por. J 13, 15 i Dz 10, 38) i wypełniając Jego nakaz, częściej pełnił uczynki miłości czyli miłosierdzia.

Jednakże nie wszystkie uczynki miłosierdzia są obdarzone odpustem, lecz jedynie te, które mają na uwadze służbę braciom znajdującym się w potrzebie, jak udzielenie pokarmu i pożywienia dla ciała, albo pouczenie lub pocieszenie duchowe.

Mt 25, 35–36 i 40. Bo byłem głodny, a daliście Mi jeść; byłem spragniony, a daliście Mi pić; byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie; byłem nagi, a przyodzialiście Mnie; byłem chory, a odwiedziliście Mnie; byłem w więzieniu, a przyszliście do Mnie... „Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (por. także Tob 4, 7-8 i Iz 58, 7).

J 13, 34–35. Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowalem; żebyście i wy tak się miłowali wzajemnie. Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali.

Rz 12, 8–11 i 13. Kto zajmuje się rozdawaniem (niech to czyni) ze szczodroblivością... kto pełni uczynki miłosierdzia, (niech to czyni) ochoczo. Miłość niech będzie bez obłudy! ... W okazywaniu czci jedni drugim wyprzedzajcie! Nie opuszczajcie się w gorliwości! Bądźcie płomiennego ducha! Pełnijcie służbę Panu!... Zarządzajcie potrzebom świętych! Przestrzegajcie gościnności!

1 Kor 13, 3. I gdybym rozdał na jałmużnę całą majątność moją,... lecz miłości bym nie miał, nic bym nie zyskał.

Ga 6, 10. A zatem, dopóki mamy czas, czynmy dobrze wszystkim, a zwłaszcza naszym braciom w wierze.

Ef 5, 2. ...i postępujcie drogą miłości, bo i Chrystus was umiłował...

1 Tes 4, 9. ...albowiem Bóg was samych naucza, abyście się wzajemnie miłowali.

Hbr 13, 1. Niech trwa braterska miłość.

Jk 1, 27. Religijność czysta i bez skazy wobec Boga i Ojca wyraża się w opiece nad sierotami i wdowami w ich utrapieniach i zachowaniu siebie samego nieskalanym od wpływów świata (por. Jk 2, 15).

1 P 1, 22. Skoro już dusze swoje uświęciliście, będąc posłuszni prawdzie celem zdobycia nieobludnej miłości bratniej, jedni drugim gorąco czystym sercem miłujcie.

1 P 3, 8–9. Na koniec zaś bądźcie wszyscy jednomyślni, współczujący, pełni braterskiej miłości, miłosierni, pokorni! Nie oddawajcie złem za zło, ani złorzeczeniem za złorzeczenie! Przeciwnie zaś, błogosławcie! Do tego bowiem jesteście powołani, abyście odziedziczyli błogosławieństwo.

2 P 1, 5–7. Dlatego też właśnie wkładając całą gorliwość, dodajcie do wiary waszej cnotę, do cnoty poznanie, do poznania powściągliwość, do

powściągliwości cierpliwość, do cierpliwości pobożność, do pobożności przyjaźń braterską, do przyjaźni braterskiej zaś miłość.

1 J 3,17–18. Jeśliby ktoś posiadał majątność tego świata i widział, że brat jego cierpi niedostatek, a zamknął przed nim swe serce, jak może trwać w nim miłość Boga? Dzieci, nie miłujmy słowem i językiem, ale czynem i prawdą!

SOBÓR WATYKAŃSKI II

Dekret o apostołstwie świeckich *Apostolicam actuositatem* n. 8: **gdziekolwiek znajdują się ludzie, którym brak pokarmu i napoju, ubrania, mieszkania, lekarstw, pracy, oświaty, środków do prowadzenia życia godnego człowieka, ludzie nękani chorobami i przeciwnościami, cierpiący wygnanie i więzienie, tam miłość chrześcijańska winna ich szukać i znajdywać, troskliwie pocieszać i wspierać...**

By tego rodzaju praktyka miłości była i objawiała się w sposób nieposzlakowany, trzeba widzieć w bliźnim obraz Boga, wedle którego został stworzony oraz Chrystusa Pana, któremu rzeczywiście ofiaruje się, cokolwiek daje się potrzebującemu.

Tamże n. 31c: **Ponieważ uczynki miłości i miłosierdzia są wspaniałym świadectwem życia chrześcijańskiego, przygotowanie do apostołstwa winno prowadzić również do ich praktykowania, by wierni uczyli się od samego dzieciństwa współczuć braciom i wspomagać ich wielkodusznie w potrzebie.**

SOBÓR WATYKAŃSKI II

Konst. duszp. o Kościele w świecie współczesnym, *Gaudium et spes*, zak., n. 93: **Chrześcijanie pomni na słowa Pańskie „Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13,35), nie mogą niczego goręcej pragnąć, niż żeby ludziom dzisiejszego świata służyć wielkoduszniej i skuteczniej...**

Ojciec zaś chce, byśmy we wszystkich ludziach upatrywali Chrystusa brata i skutecznie ich miłowali zarówno słowem, jak i czynem.

Forma trzecia

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który w duchu pokuty powstrzyma się dobrowolnie od rzeczy godziwej i milej dla niego.

Przez udzielenie tego odpustu mocno zachęca się wiernego, ażeby umartwiając swoje pożądliwości, uczył się podbijać w niewolę swoje ciało i upodabniać się do Chrystusa ubogiego i cierpiącego (por. Mt 8, 20 i 16, 24).

Powstrzymanie się zaś (od tych rzeczy) będzie doskonalsze, jeżeli będzie przepojone miłością zgodnie z pouczeniem św. Leona W.: „Przekazujemy

cnocie to, co odejmujemy przyjemności. Niech się stanie pożywieniem biednych wstrzemięźliwość poszczącego” (Sermo 13).

Łk 9, 23. Jeśli kto chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech Mnie naśladuje! (por. Mt 10, 38 i Łk 14, 27).

Łk 13, 5. Bynajmniej, powiadam wam; lecz jeśli się nie nawrócicie, wszyscy tak samo zginiecie (por. tamże w. 3).

Rz 8, 13. Bo jeżeli będziecie żyli według ciała, czeka was śmierć. Jeżeli zaś przy pomocy Ducha uśmiercać będziecie popędy ciała – będziecie żyli.

Rz 8, 17. ...skoro wspólnie z Nim cierpimy, to po to, by wspólnie mieć udział w chwale.

1 Kor 9, 25–27. Każdy, który staje do zapasów, wszystkiego sobie odmawia; oni, aby zdobyć przemijającą nagrodę, my zaś nieprzemijającą. Ja przeto biegnę nie jakby na oślep; walczę nie tak, jakbym zadawał ciosy w próżnię, lecz poskrwiam moje ciało i biorę je w niewolę...

2 Kor 4, 10. Nosimy nieustannie w ciele naszym konanie Jezusa, aby życie Jezusa objawiło się w naszym ciele.

2 Tm 2, 11-12. Nauka to zasługująca na wiarę: Jeżeliśmy bowiem z Nim współumarli, wspólnie z Nim i żyć będziemy. Jeśli trwamy w cierpliwości, wspólnie z Nim też królować będziemy...

Tt 2, 12. I poucza nas, abyśmy wyrzekłszy się bezbożności i żądź światowych, rozumnie i sprawiedliwie, i pobożnie żyli na tym świecie.

1 P 4, 13. Ale ciescie się, im bardziej jesteście uczestnikami cierpień Chrystusowych, abyście się cieszyli i radowali przy objawieniu się Jego chwały.

SOBÓR WATYKAŃSKI II

Dekret o formacji kapłańskiej, Optatum totius, n. 9: Ze szczególną troskliwością należy ich wychowywać w posłuszeństwie kapłańskim, w sposobie ubożego życia i w duchu wyrzeczenia się, aby także z tego, co jest dozwolone, ale nie przystoi, ochoczo umieli zrezygnować i przyzwyczajali się upodabniać do Chrystusa ukrzyżowanego.

SOBÓR WATYKAŃSKI II

Konst. dogm. o Kościele *Lumen gentium*, n. 10: Wierni zaś na mocy swego królewskiego kapłaństwa współdziałają w ofiarowaniu Eucharystii; pełnią też to kapłaństwo przez przyjmowanie sakramentów, modlitwę i dziękczynienie, świadectwo życia świętobliwego, zaparcie się siebie i czynną miłość.

SOBÓR WATYKAŃSKI II

Konst. dogm. *o Kościele Lumen gentium*, n. 41: W rozmaitych rodzajach życia i obowiązkach jedną świętość uprawiają wszyscy, którymi kieruje Duch Boży, a posłuszni głosowi Ojca i czcząc Boga Ojca w duchu i prawdzie podążają za Chrystusem ubogim, pokornym i dźwigającym krzyż, aby zasłużyć na uczestnictwo w Jego chwale.

Konst. apost. *Paenitemini*, III, c.: Kościół zachęca wszystkich wiernych, ażeby – oprócz niedogodności i dolegliwości, które towarzyszą codziennemu życiu – na podstawie Bożego nakazu pokuty umartwiali także ciało pewnymi aktami pokuty. Kościół pragnie zwrócić uwagę na to, że trzy znakomite sposoby, przykazywane już od dawna, przez które można zadośćuczynić Bożemu nakazowi pokuty, to mianowicie: modlitwa, post i uczynki miłosierdzia, jakkolwiek podkreślano głównie wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych i post.

Te sposoby praktykowania pokuty były wspólne wszystkim okresom, w naszych jednak czasach podawane są specjalne racje, dla których, ze względu na warunki lokalne, wybija się na pierwsze miejsce przed innymi jakiś określony sposób pokuty. Stąd u narodów, które mają w większej obfitości dobra gospodarcze postulowane jest świadectwo wyrzeczenia się, ażeby wierni nie upodobniali się do tego świata, a jednocześnie postuluje się świadectwo miłości względem braci, zamieszkujących nawet odległe regiony, a trapionych ubóstwem i głodem. (Podst. dz. cyt. w tłumaczeniu polskim – s. 32–47).

INNE ODPUSTY

Wstęp

„Do trzech ogólniejszych form udzielenia odpustu dołącza się pewną liczbę innych odpustów: Zachowano tu dawne odpusty lub wprowadzono nowe, biorąc pod uwagę zarówno dotychczasową tradycję jak i potrzeby naszych czasów. Wszystkie zaś sposoby zyskiwania odpustów nawzajem uzupełniają się tak, że możliwość zyskania odpustu zachęcając wiernych do wykonywania uczynków pobożności, miłości i pokuty łączy ich jednocześnie ściślej przez miłość z Chrystusem – Głową i z ciałem Kościoła”. (Podst. dz. cyt. s. 48).

Odpusty wylicza się z podziałem na zupełne i częściowe. W piętnastu przypadkach są odpusty łączne zarówno zupełne (zależne na przykład od czasu, w którym jest wypełniane dzieło obdarzone odpustem, miejsca i dnia), jak też i częściowe.

Natomiast obowiązujące modlitwy przy odpustach np.: nr 26: „*O Jezu najśłodczy*” (Akt wynagrodzenia) i nr 27: „*O Jezu najśłodczy*,

Odkupicielu” (Akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Chrystusowi Królowi) podaje się tylko przy odpustach zupełnych – ze względu na obszerną ich treść. Odpowiednia notatka jest zawarta przy odpustach częściowych.

Nr przy treści hasła, oznacza numer danej pozycji w oryginalnym *Wykazie odpustów*, ogłoszonym dekretem Penitencjarii Apostolskiej 29 czerwca 1968 r. W wykazie tym odpusty są wyliczone alfabetycznie. W tłumaczeniu polskim zostaną podane także alfabetycznie, tylko że kolejność – co jest zrozumiałe – będzie inna.

Natomiast pięć odpustów jest bez numeracji. Trzy odpusty częściowe według Formy I–III, odpust zupełny przywiązany do „*Gorzkich Żali*” – decyzję przedłużenia jego ważności „na zawsze” uzyskał Prymas kardynał Stefan Wyszyński i odpust zupełny, dotyczący tytułu Bazyliki mniejszej.

W naszym kraju są także inne odpusty partykularne. Nie są one zamieszczone, ponieważ dotyczą jedynie bądź to poszczególnych diecezji, bądź zakonów, czy stowarzyszeń.

ODPUSTY ZUPEŁNE

Adoracja Krzyża

Udziela się odpustu zupełnego wiernemu, który w Wielki Piątek uczestniczy pobożnie w adoracji i ucałuje krzyż w czasie uroczystego obrzędu liturgicznego (nr 17).

Adoracja Najświętszego Sakramentu

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który nawiedza Najświętszy Sakrament w celu adoracji.

Jeżeli trwa ona przynajmniej przez pół godziny, odpust będzie zupełny (nr 3).

Błogosławieństwo Papieskie

Udziela się odpustu zupełnego wiernemu, który przyjmuje pobożnie – choćby tylko przez radio – Błogosławieństwo Papieskie udzielone Miastu i Światu (nr 12).

Ciebie, Boga

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który pobożnie odmówi, jako dziękczynienie hymn „*Ciebie, Boga*”.

Odpust zaś będzie zupełny, jeżeli hymn odmawia się publicznie w ostatnim dniu roku (nr 60).

Hymn

Ciebie, Boga

*Ciebie, Boga, wysławiamy,
Tobie, Panu, wieczna chwała.
Ciebie, Ojca, niebios bramy,
Ciebie wielbi ziemia cała.*

*Tobie wszyscy Aniołowie,
Tobie Moce i niebiosy.
Cheruby, Seraflnowie,
ślą wieczystej pieśni głosy:*

*Święty, Święty nad Świętymi
Bóg Zastępów, Król Łaskawy,
Pełne niebo z kręgiem ziemi
majestatu Twojej sławy.*

*Apostołów Tobie rzesza,
Chór Proroków pełen chwały,
Tobie hołdy nieść pośpiesza
Męczenników orszak biały.*

*Ciebie poprzez okrąg ziemi
z głębi serca, ile zdoła,
Głosy ludów zgodzonymi
wielbi święta pieśń Kościoła.*

*Niezmierzonej Ojca chwały,
Syna, Słowo wiekuiste,
Z Duchem wszechświat wielbi cały:
Królem chwały Tyś, o Chryste!*

*Tyś Rodzica Syn z wiek wieka.
By świat zbawić swoim zgonem,
Przyoblókłszy się w człowieka,
nie wzgardziłeś Panny łonem.*

*Tyś pokruszył śmierci wrota,
stał jej oścień w męki dobie
I rajskiego kraj żywota
otworzyłeś wiernym sobie.*

*Po prawicy siedzisz Boga,
w chwale Ojca, Syn Jedyny,*

*Lecz gdy zabrzmie trąba sroga,
przyjdiesz sędzić ludzkie czyny.*

*Prosim słudzy łask niegodni,
wspomóż, obmyj grzech, co plami,
Gdyś odkupił nas od zbrodni
drogiej swojej Krwi strugami.*

*Ze świętymi w blaskach mocy
wiecznej chwały zlej nam zdroje.
Zbaw, o Panie, lud sierocy,
błogosław dziedzictwo swoje!*

*Rządź je, broń po wszystkie lata,
prowadź w niebios błogie bramy.
My w dzień każdy, Władco świata,
Imię Twoje wysławiamy.*

*Po wiek wieków nie ustanie
pieśń, co sławi Twoje czyny.
O, w dniu onym racz nas, Panie
od wszelkiej ustrzec winy.*

*Zjaw swą litość w życiu całym
tym co żebrzą Twej opieki;
W Tobie, Panie, zaufałem,
nie zawstydzę się na wieki.*

Czytanie Pisma świętego

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który czyta *Pismo św.* jako lekturę duchowną z szacunkiem należnym Słowu Bożemu.

Odpust będzie zupełny, jeżeli trwa to przynajmniej przez pół godziny (nr 50).

Ćwiczenia duchowne

Udziela się odpustu zupełnego wiernemu, który bierze udział w ćwiczeniach duchownych trwających przynajmniej przez trzy pełne dni (n. 25).

Droga Krzyżowa

Udziela się odpustu zupełnego wiernemu, który odprawia pobożnie Drogę Krzyżową.

W pobożnej praktyce Drogi Krzyżowej odnawia się pamiętkę cierpień, jakie Boski Zbawiciel przeżył w czasie drogi od pretorium Pilata, gdzie został skazany na śmierć, aż na górę Kalwarię, gdzie umarł na krzyżu dla naszego zbawienia.

Dla uzyskania odpustu określa się następujące warunki:

1. Pobożne ćwiczenie należy odprawiać przed stacjami Drogi Krzyżowej prawnie erygowanej.

2. Do wystawienia zaś Drogi Krzyżowej wymaga się 14 krzyży, przy których zwykle się zamieszcza z pożytkiem tyleż obrazów przedstawiających stacje jerozolimskie.

3. Zgodnie z powszechnym zwyczajem pobożna praktyka składa się z czternastu pobożnych czytań, do których dodaje się pewne wezwania modlitewne. Dla odprawienia jednak Drogi Krzyżowej wymaga się tylko nabożnego rozważania Męki i Śmierci Chrystusa. Nie jest zatem rzeczą konieczną rozmyślanie o poszczególnych tajemnicach każdej stacji.

4. Wymaga się przechodzenia od jednej stacji do drugiej. Jeżeli jednak tę pobożną praktykę odprawia się publicznie i wszyscy biorący udział nie mogą bez zamieszania przechodzić od stacji do stacji, wystarczy jeżeli do poszczególnych stacji przechodzi prowadzący Drogę Krzyżową, podczas gdy inni pozostają na swoim miejscu.

5. „Przeszkodzeni” mogą uzyskać taki sam odpust, jeżeli przynajmniej przez pół godziny będą pobożnie czytać i rozważać o Męce i Śmierci Pana naszego Jezusa Chrystusa.

6. W Kościele Wschodnim, tam gdzie nie jest znana praktyka Drogi Krzyżowej, Patriarchowie będą mogli określić dla uzyskania tego odpustu inne pobożne ćwiczenie na pamiętkę Męki i Śmierci Pana naszego Jezusa Chrystusa (nr 63).

Kongres eucharystyczny

Udziela się odpustu zupełnego wiernemu, który pobożnie uczestniczy w uroczystym obrzędzie eucharystycznym, jaki zwykle ma miejsce pod koniec kongresu (nr 23).

Msza święta prymicyjna

Udziela się odpustu zupełnego kapłanowi, który odprawia Mszę świętą w połączeniu z pewną uroczystością oraz wiernym, którzy pobożnie w tej Mszy świętej uczestniczą (nr 43).

Nawiedzenie cmentarza

Wiernemu, który nabożnie nawiedzi cmentarz i pomodli się choćby tylko w myśli za zmarłych, udziela się odpustu: od dnia 1 do 8 listopada – zupełnego, a w pozostałe dni roku cząstkowego.

Odpust ten może być ofiarowany tylko za dusze w czyśćcu cierpiące (nr 13).

Nawiedzenie kościoła lub kaplicy w Dniu Zadusznym

Udziela się odpustu zupełnego wiernym, którzy w Dniu Zadusznym nawiedzą nabożnie kościół albo kaplicę publiczną, ewentualnie półpubliczną. W tym ostatnim przypadku odpust uzyskują jedynie ci, którzy prawnie korzystają z kaplicy. Odpust ten może być ofiarowany tylko za dusze w czyśćcu cierpiące.

Wspomniany odpust będzie można uzyskać albo w dniu powyżej określonym, albo za zgodą ordynariusza – w niedzielę poprzedzającą lub następną, ewentualnie w uroczystość Wszystkich Świętych. Podczas pobożnego nawiedzenia kościoła, należy odmówić modlitwę Pańską i symbol wiary („*Ojcze nasz*” i „*Wierzę*”) (nr 67).

Nawiedzenie kościoła lub kaplicy zakonników w święto ich Założyciela

Udziela się odpustu zupełnego wiernemu, który w uroczystość świętego Założyciela pobożnie nawiedzi kościół lub kaplicę zakonników i odmówi tam „*Ojcze nasz*” i „*Wierzę*” (nr 68).

Nawiedzenie kościoła lub ołtarza w dniu konsekracji

Udziela się odpustu zupełnego wiernemu, który pobożnie nawiedzi kościół lub ołtarz w samym dniu konsekracji i odmówi wtedy „*Ojcze nasz*” i „*Wierzę*” (nr 66).

Nawiedzenie kościoła parafialnego

Udziela się odpustu zupełnego wiernemu, który pobożnie nawiedzi kościół parafialny:

- w święto tytułu,
- dnia 2 sierpnia, kiedy to przypada odpust „Porcjunkuli”.

Obydwa odpusty będzie można uzyskać albo w dniu powyżej określonym, albo w innym dniu oznaczonym przez ordynariusza, biorąc pod uwagę pożytek wiernych.

Takie same odpusty można uzyskać w kościele katedralnym i kontrkatedralnym, chociażby nie były parafialnymi oraz w kościołach jak gdyby parafialnych. W czasie pobożnego nawiedzenia należy odmówić modlitwę Pańską i symbol wiary („*Ojcze nasz*” i „*Wierzę*”) (nr 65).

Nawiedzenie patriarchalnych bazylik rzymskich

Udziela się odpustu zupełnego wiernemu, który pobożnie nawiedzi jedną z czterech patriarchalnych bazylik rzymskich i odmówi tam „*Ojcze nasz*” i „*Wierzę*”:

- w święto tytułu,
- w jakiegokolwiek święto nakazane,
- raz w roku w innym dniu wybranym przez wiernego (nr 11).

Nawiedzenie rzymskich kościołów stacyjnych

Wierny, który nawiedza pobożnie kościół stacyjny w Rzymie w określonych dniach roku zaznaczonych w mszale rzymskim, uzyskuje odpust częściowy. Jeżeli ponadto będzie uczestniczył w świętych czynnościach sprawowanych w godzinach porannych lub wieczornych – uzyska odpust zupełny (nr 56).

O Jezu Najśłodszy (Akt wynagrodzenia)

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który pobożnie odmówi akt wynagrodzenia. Odpust zaś będzie zupełny, jeżeli akt ten zostanie odmówiony publicznie w uroczystość Najświętszego Serca Jezusowego (nr 26).

*O Jezu Najśłodszy,
któremu za miłość bez granic
ludzie w niewdzięczny sposób
odplacają się tak wielkim zapomnieniem,
opuszczeniem i wzgardą,
oto my rzucając się do stóp Twych ołtarzy,
szczególnym holdem czci
pragniemy wynagrodzić
tę grzeszną oziębłość i krzywdy,
jakie ze wszech stron ranią najmiłościwsze Twoje Serce.*

*Pomni wszelako,
że i my sami nie zawsze byliśmy wolni
od tych niegodziwości,
żalem przeto najgłębszym przejęci,
błagamy przede wszystkim
o miłosierdzie dla siebie.
Jesteśmy gotowi
dobrowolnym zadośćuczynieniem
wynagrodzić nie tylko za grzechy,
któreśmy sami popełnili,
ale i za występki tych,
co błędzą z dala od drogi zbawienia
i zatwardziali w niewierze
nie chcą iść za Tobą Pasterzem i Wodzem,
albo podeptawszy obietnice chrztu świętego,
zrzucili z siebie
najłodsze jarzmo Twojego prawa.*

*Za te wszystkie oplakania godne występki
chcemy wynagrodzić
i każdy z nich pragniemy naprawić.
A więc: brak skromności
i wszelaki bezwstyd w życiu i strojach,
liczne owe sidła zastawione na niewinne dusze,
lekceważenie dni świętych,
ohydne bluźnierstwa
miotane przeciwko Tobie i Twoim Świętym,
obelgi rzucane na Twego Namiestnika
i na stan kapłański,
bezczeszczenie nawet samego Sakramentu
Bożej miłości przez jego zaniedbanie
i przez okropne świętokradztwa,
wreszcie publiczne wykroczenia narodów
wylamujących się spod praw i kierownictwa
ustanowionego przez Ciebie Kościoła.*

*Obyśmy krwią własną
mogli zmyć te wszystkie zbrodnie!
A tymczasem,
by naprawić zniewagi czci Bożej,
składamy Ci zadośćuczynienie,
jakie Ty sam Ojcu na krzyżu ofiarowałeś,
i które co dzień na ołtarzach ponawiasz,
w połączeniu z zadośćuczynieniem,*

*Bogarodzicy Dziewicy, wszystkich Świętych
i pobożnych dusz wiernych.*

*Przyrzekamy z głębi serca wynagrodzić
– o ile za łaską Twoją stać nas będzie –
za przeszłe nasze grzechy
i obojętność na tak wielką miłość Twoją:
przez wiarę stateczną, czyste życie,
dokładne zachowanie prawa ewangelicznego,
zwłaszcza prawa miłości.*

*Postanawiamy również według sił swoich
nie dopuścić do nowych zniewag –
i jak najwięcej dusz pociągnąć
do wstąpienia w Twoje ślady.*

*Przyjmij, błagamy, o najłaskawszy Jezu,
za przyczynę Najświętszej Maryi Panny,
Wynagrodzicielki,
ten akt dobrowolnego zadośćuczynienia
i racz nas, aż do śmierci zachować
w wierności obowiązków Twej świętej służby
przez wielki dar wytrwania,
przez który wszyscy doszlibyśmy w końcu
do tej Ojczyzny, gdzie Ty,
z Ojcem i Duchem Świętym żyjesz i królujesz,
Bóg, na wieki wieków. Amen.*

O Jezu Najśłodszy, Odkupicielu

(Akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Chrystusowi Królowi)

Wiernemu, który odmówi pobożnie akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Chrystusowi Królowi, udziela się odpustu częstkowego.

Odpust zaś będzie zupełny, gdy akt ten zostanie odmówiony publicznie w uroczystość Chrystusa Króla (nr 27).

*O Jezu Najśłodszy,
Odkupicielu rodzaju ludzkiego,
wejrzyj na nas korzących się
przed Twoim Obliczem.*

*Twoją jesteśmy własnością
i do Ciebie należeć chcemy.*

*Oto dziś każdy z nas oddaje się dobrowolnie
Najświęszemu Sercu Twemu,
aby jeszcze ściślej zjednoczyć się z Tobą.*

*Wielu nie zna Ciebie wcale,
wielu odwróciło się od Ciebie
wzgardziwszy przykazaniami Twymi.*

*Zlituj się nad jednymi i drugimi,
o Jezu Najłaskawszy
i pociągnij wszystkich do Świętego Serca Twego.*

*Królem bądź nam, o Panie,
nie tylko wiernym,
którzy nigdy nie odstępili od Ciebie,
ale i synom marnotrawnym, którzy Cię opuścili.
Spraw, aby do domu rodzicielskiego
wrócili co prędzej i nie zginęli z nędzy i głodu.*

*Króluj tym, których
albo błędne mniemania uwiodły,
albo niezgoda oddziela;
przywiedź ich do przystani prawdy
i jedności wiary,
aby rychło nastąpiła jedna owczarnia
i jeden Pasterz.*

Użycz Kościołowi Twemu bezpiecznej wolności.

Udziel wszystkim narodom spokoju i ładu.

*Spraw, aby ze wszystkiej ziemi,
od końca do końca, jeden brzmiał głos:*

*Chwała bądź Bożemu Sercu,
przez które stało się nam zbawienie,
Jemu cześć i chwała na wieki wieków.*

Odmawianie różańca maryjnego

Jest odpust zupełny za odmówienie różańca w kościele, kaplicy publicznej, w rodzinie, we wspólnocie zakonnej, w pobożnym stowarzyszeniu. Natomiast w innych przypadkach odpust jest cząstkowy.

„Jest zaś różaniec określoną formą modlitewną, w której rozróżniamy dwadzieścia dziesiątków pozdrowień anielskich oddzielonych modlitwą

Pańską. Przy poszczególnych dziesiątkach wspominamy w pobożnym rozważaniu tyleż tajemnic dotyczących naszego odkupienia”. (Z brewiarza rzymskiego).

W praktyce jednak zwykło się nazywać różańcem także trzecią jego część.

Dla uzyskania odpustu zupełnego określa się następujące warunki:

- 1) 1) Wystarcza tylko trzecia część różańca. Jednakże pięć dziesiątków należy odmówić w sposób ciągły.
- 2) 2) Z modlitwą ustną należy połączyć nabożne rozważanie tajemnic.
- 3) 3) W odmawianiu publicznym tajemnice powinny być zapowiadane, zgodnie z zatwierdzoną miejscową praktyką.

W prywatnym zaś odmawianiu wystarczy, że wierny łączy z modlitwą ustną rozważanie tajemnic (nr 48).

Odnowienie przyrzeczeń Chrztu świętego

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który odnawia przyrzeczenie Chrztu świętego przy pomocy jakiegokolwiek formuły.

Jeżeli zaś dokona tego w czasie nabożeństwa Wigilii Paschalnej lub w rocznicę swego chrztu odpust będzie zupełny (nr 70).

Oto ja, o dobry i najśłodszy Jezu

Udziela się odpustu zupełnego w każdy piątek Wielkiego Postu i Męki Pańskiej wiernemu, który odmówi pobożnie tę modlitwę po Komunii św. przed obrazem Jezusa ukrzyżowanego. Natomiast w pozostałe dni roku udziela się odpustu częściowego (nr 22).

Oto ja, o dobry i najśłodszy Jezu, upadam na kolana przed Obliczem Twoim i w największej żarliwości ducha proszę Cię i błagam, abys wszczepił w serce me najżywsze uczucia wiary, nadziei i miłości oraz prawdziwą skruchę za grzechy moje i silną wolę poprawy.

Oto z wielkim uczuciem i głęboką boleścią serca oglądam w duchu pięć ran Twoich i myślą w nich się zatapiam, mając przed oczyma to, co w usta Twoje, o dobry Jezu, włożył już prorok Dawid: „Przebodli ręce i nogi moje, policzyć mogę wszystkie moje kości” (Ps 21, 17-18).

Pierwsza Komunia święta

Udziela się odpustu zupełnego wiernym, którzy po raz pierwszy przystępują do Komunii świętej lub uczestniczą w takiej pobożnej ceremonii (nr 42).

Pobożne słuchanie kazania

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który uważnie i pobożnie słucha przepowiadania słowa Bożego.

Uzyskuje natomiast odpust zupełny wierny, który w czasie świętych misji wysłucha kilka kazań i weźmie udział w uroczystym ich zakończeniu (nr 41).

Posługiwanie się przedmiotem pobożności

Wierny, który pobożnie używa przedmiotu religijnego (krucyfiks, krzyża, różańca, szkaplerza, medalika), poświęconego w sposób właściwy przez jakiegokolwiek kapłan, zyskuje odpust częściowy.

Jeżeli zaś przedmiot pobożności został poświęcony przez Papieża, ewentualnie przez Biskupa, wtedy wierny, używając go pobożnie, może uzyskać także odpust zupełny w uroczystość świętych Apostołów Piotra i Pawła, dodając jednak jakąkolwiek zatwierdzoną prawnie formułę wyznania wiary (nr 35).

Przed tak wielkim Sakramentem

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który nabożnie odmówi tę modlitwę. Natomiast odpust będzie zupełny, gdy „*Przed tak wielkim Sakramentem*” odmawia się w sposób uroczysty w Wielki Czwartek Wieczery Pańskiej i w Boże Ciało (nr 59).

*Przed tak wielkim Sakramentem
upadajmy wszyscy wraz.*

*Niech przed Nowym Testamentem
starych praw ustąpi czas.*

*Co dla zmysłów niepojęte
niech dopełni wiara w nas.*

*Bogu Ojcu i Synowi
hołd po wszystkie nieśmy dni.*

*Niech podaje wiek wiekowi
hymn tryumfu, dzięki, czci.*

A równemu Im Duchowi

niechaj wieczna chwała brzmi. Amen.

V. Daleś im chleb z nieba.

R. Wszelką rozkosz mający w sobie.

Módlmy się:

Boże, który w przedziwnym Sakramencie zostawiłeś nam pamiątkę swej Męki, dozwól, prosimy, taką czcią otaczać święte tajemnice Ciała i Krwi Twojej, abyśmy nieustannie doznawali w sobie owoców Twego odkupienia. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen. (Z brewiarza rzymskiego).

Przyjdź, Duchu Stwórco

Za pobożne odmówienie „Przyjdź, Duchu Stwórco” udziela się wiernemu odpustu częstkowego. Odpust zaś będzie zupełny, gdy hymn odmawia się publicznie w Nowy Rok i w Zesłanie Ducha Świętego (nr 61).

*O Stworzycielu Duchu przyjdź,
Nawiedź dusz wiernych Tobie krąg,
Niebieską łaskę zesłać racz
Sercom, co dziełem są Twych rąk.*

*Pocieszycielem jesteś zwan,
I Najwyższego Boga dar.
Tyś namaszczaniem naszych dusz,
zdrój żywy, Miłość, ognia żar.*

*Ty darzysz łaską siedemkroć,
bo moc z prawicy Ojca masz,
przez Ciebie obiecany nam,
mową wzbogacasz język nasz.*

*Światłem rozjaśnij naszą myśl,
W serca nam miłość świętą wlej,
i wątłą słabość naszych ciał,
pokrzep stałością mocy Twojej.*

*Nieprzyjaciela odpędź w dal,
i Twym pokojem obdarz wraz,
niech w drodze za przewodem Twym,
miniemy zło, co kusi nas.*

*Daj nam przez Ciebie Ojca znać,
Daj, by i Syn poznany był,
i Ciebie jedno tchnienie Dwóch,*

niech wyznajemy z wszystkich sił.

*Niech Bogu Ojcu chwała brzmi,
Synowi, który zmartwychwstał,
i Temu, co pociesza nas,
niech hold wieczystych płynie chwał. Amen.*

V. Ześlij Ducha Twojego, a powstanie życie.

R. I odnowisz oblicze ziemi.

Módlmy się:

Boże, Tyś pouczył serca wiernych światłem Ducha Świętego, daj nam w tymże Duchu poznać co jest prawe i Jego pociechą zawsze się radować. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Synod diecezjalny

Udziela się jednorazowo odpustu zupełnego wiernemu, gdy w czasie trwania Synodu diecezjalnego nawiedzi kościół, w którym odbywa się Synod i odmówi tam „*Ojciec nasz*” i „*Wierzę*” (nr 58).

Uroczystości jubileuszowe kapłaństwa

Udziela się odpustu zupełnego kapłanowi, który w 25., 50. i 60 – lecie swoich święceń kapłańskich odnawia wobec Boga postanowienie wiernego wypełniania obowiązków swojego powołania.

Jeżeli kapłan odprawia Mszę świętą jubileuszową w połączeniu z pewną ceremonią wtedy odpust zupełny mogą uzyskać ci wierni, którzy biorą udział w tej Mszy świętej (nr 49).

W godzinę śmierci

Jeżeli nie ma kapłana, który by wiernemu znajdującemu się u kresu życia udzielił sakramentów i błogosławieństwa papieskiego połączonego z odpustem zupełnym, o którym mowa w kanonie 468 § 2 Kodeksu Prawa Kanonicznego (dawnego prawa), Święta Matka Kościół łaskawie mu go udziela, gdy jest odpowiednio dysponowany, odpustu zupełnego, który uzyskuje w momencie śmierci, o ile miał za życia zwyczaj odmawiania jakichkolwiek modlitw. Dla uzyskania tego odpustu chwalebna jest rzeczą posługiwać się krucyfiksem lub krzyżem.

Warunek: „o ile miał zwyczaj odmawiania jakichkolwiek modlitw”, zastępuje w danym wypadku trzy zwyczajne warunki wymagane do uzyskania odpustu zupełnego.

Taki odpust zupełny w momencie śmierci może uzyskać wierny, chociażby tego dnia uzyskał już inny odpust zupełny (nr 28).

Wizytacja pasterska

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który pobożnie nawiedzi kościół, kaplicę publiczną lub półpubliczną w czasie odbywania tam wizytacji pasterskiej.

Udziela się natomiast odpustu zupełnego, jeżeli wierny weźmie udział w czynności świętej, której przewodniczy wizytator (nr 69).

ODPUSTY ZUPEŁNE PARTYKULARNE

Gorzkie Żale

Penitencjaria Apostolska udziela odpustu zupełnego. Mogą go zyskiwać wszyscy wierni, jeden raz w tygodniu w okresie Wielkiego Postu, jeżeli po spowiedzi i Komunii świętej, jak również po odmówieniu w intencjach Papieża „Ojcze nasz” i „Zdrowaś”, ewentualnie innej modlitwy, podyktowanej własną pobożnością – uczestniczą pobożnie w nabożeństwie „Gorzkie Żale”, w jakimkolwiek kościele na terenie Polski. (Podst. dz. cyt. - s. 138 nn).

Nawiedzenie Bazyliki mniejszej

Dekret Kongregacji Obrzędów: Wierni mogą zyskać odpust zupełny, pod zwykłymi warunkami, gdy nawiedzą Bazylikę w wyliczone poniżej dni:

- a) w uroczystość świętych Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca);
- b) w święto tytułu;
- c) w święto „Porcjunkuli” (2 sierpnia);
- d) jeden raz w ciągu roku w dniu określonym według uznania.

(Podst. dz. cyt. - s. 140).

ODPUSTY CZĄSTKOWE

Adoracja Najświętszego Sakramentu

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który nawiedza Najświętszy Sakrament w celu adoracji. Jeżeli trwa ona przynajmniej przez pół godziny, odpust będzie zupełny (nr 3).

Akty cnót teologicznych i żalu za grzechy

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który używając jakiegokolwiek prawnie zatwierdzonej formuły odmawia akty cnót teologicznych lub akt żalu. Obdarza się odpustem poszczególne akty (nr 2).

Aniele Boży

*„Aniele Boży, stróžu mój,
mnie tobie powierzonemu,
oświecaj niebieską łaską,
strzeż, kieruj i rządz. Amen”* (nr 8).

Anioł Pański

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który nabożnie odmówi te modlitwy we wskazanym okresie;

– w ciągu roku:

V. Anioł Pański zwiastował Pannie Maryi.

R. I poczęła z Ducha Świętego.

Zdrowaś Maryjo.

V. Oto ja służebnica Pańska.

R. Niech mi się stanie według słowa Twego.

Zdrowaś Maryjo.

V. A Słowo ciałem się stało.

R. I zamieszkało między nami.

Zdrowaś Maryjo.

V. Módl się za nami święta Boża Rodzicielko.

R. Abyśmy się stali godnymi

obietnic Chrystusowych.

Módlmy się:

Prosimy Cię, Panie, wlej w nasze serca swoją łaskę, abyśmy poznawszy za zwiastowaniem anielskim wcielenie Chrystusa, Syna Twego, przez Jego Mękę i krzyż zostali doprowadzeni do chwały zmartwychwstania. Przez tegoż Chrystusa Pana naszego. Amen.

– w okresie wielkanocnym:

Królowo nieba, wesel się alleluja. Bo Ten, któregoś nosiła, alleluja, Zmartwychwstał, alleluja. Módl się za nami do Boga, alleluja.

V. Raduj się i wesel, Panno Maryjo, alleluja.

R. Bo zmartwychwstał Pan prawdziwie, alleluja.

Módlmy się:

Boże, któryś raczył uweselić świat przez zmartwychwstanie Syna swego, Pana naszego Jezusa Chrystusa, daj, prosimy, abyśmy przez Jego Rodzicielkę, Maryję Pannę, dostąpili radości życia wiecznego. Przez tegoż Chrystusa, Pana naszego. Amen. (Z brewiarza rzymskiego).

Zgodnie z chwalebny zwyczajem modlitwy te zwykło się odmawiać wcześniej rano, w południe i pod wieczór (nr 9).

Brewiarz żałobny

Udziela się odpustu częstkowego wiernemu, który pobożnie odmówi laudesy lub nieszpory żałobne (nr 18).

Ciebie Boga

Udziela się odpustu częstkowego wiernemu, który pobożnie odmówi, jako dziękczynienie hymn „*Ciebie Boga*”. Odpust zaś będzie zupełny, jeżeli hymn odmawia się publicznie w ostatnim dniu roku (nr 60 - tekst patrz s. 37).

Czytanie Pisma świętego

Udziela się odpustu częstkowego wiernemu, który czyta *Pismo święte* jako lekturę duchowną z szacunkiem należnym Słowu Bożemu. Odpust zaś będzie zupełny, jeżeli trwa to przynajmniej pół godziny (nr 50).

Czynności nasze

Czynności nasze prosimy Cię, Panie, natchnieniem Twoim uprzedzaj i pomocą wspieraj, ażeby każda nasza modlitwa i czynność od Ciebie zaczęta w Tobie się kończyła. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen. (Z rytuału rzymskiego), (nr 1).

Do Ciebie, Święty Józefie

Do Ciebie, święty Józefie, uciekamy się w naszej niedoli. Wezwawszy pomocy Twej Najświętszej Oblubienicy z ufnością również błagamy o Twoją opiekę. Przez miłość, która Cię łączyła z Niepokalaną Dziewicą

Bogarodnicą i przez ojcowską Twą troskliwość, którą otaczałeś Dziecię Jezus, pokornie błagamy: wejrzyj łaskawie na dziedzictwo, które Jezus Chrystus nabył Krwią swoją i swoim potężnym wstawiennictwem dopomóż nam w naszych potrzebach. Opatrznościowy Stróżu Boskiej Rodziny, czuwaj nad wybranym potomstwem Jezusa Chrystusa. Oddal od nas, ukochany Ojcze, wszelką zarazę błędów i zepsucia.

Potężny nasz Wybawco, przybądź nam z niebiańską pomocą w tej walce z mocami ciemności, a jak niegdyś uratowałeś Dziecię Jezus z niebezpieczeństwa, które groziło Jego życiu, tak teraz broń swego świętego Kościoła Bożego od wrogich zasadzek i od wszelkiej przeciwności.

Otaczaj nas nieustanną opieką, abyśmy za Twoim przykładem i Twoją pomocą wsparci mogli żyć świątobliwie, umrzeć pobożnie i osiągnąć wieczną szczęśliwość w niebie. Amen (nr 6).

Duszo Chrystusowa

Duszo Chrystusowa, uświęć mnie.

Ciało Chrystusowe, zbaw mnie.

Krwi Chrystusowa, napój mnie.

Wodo z boku Chrystusowego, obmyj mnie.

Męko Chrystusowa, pokrzep mnie.

O dobry Jezu, wysłuchaj mnie.

W ranach Twoich ukryj mnie.

Nie dopuść mi oddalić się od Ciebie.

Od złego ducha broń mnie.

W godzinę śmierci mojej wezwij mnie.

I każ mi przyjść do siebie,

abym ze świętymi Twoimi chwalił Cię

na wieki wieków.

Amen (nr10).

Komunia święta duchowa

Obdarza się odpustem cząstkowym akt komunii duchowej, wzbudzony przy pomocy jakiegokolwiek pobożnej formuły (nr 15).

Kult świętych

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który w dniu przeznaczonym na uczczenie świętego odmówi na jego cześć modlitwę mszalną lub inną zatwierdzoną przez prawowitą władzę kościelną (nr 54).

Litanie

Obdarza się odpustem cząstkowym następujące poszczególne litanie: „do Imienia Jezus”, „do Najświętszego Serca Pana Jezusa”, „do Krwi Przenajświętszej Pana naszego Jezusa Chrystusa”, „do Matki Bożej”, „do świętego Józefa” i „do Wszystkich Świętych” (nr 29).

Magnificat

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który nabożnie odmówi ten kantyk (nr 30):

*Wielbi dusza moja Pana
i raduje się duch mój w Bogu, Zbawicielu moim.*

*Bo wejrzał na uniżenie swojej Służebnicy.
Oto bowiem odtąd błogosławić mnie będą
wszystkie pokolenia.*

*Gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny,
a Jego imię jest święte.*

*Jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie
nad tymi, którzy się Go boją.*

*Okazał moc swojego ramienia,
rozproszył pyszniących się zamysłami serc swoich.*

*Strącił władców z tronu,
a wywyższył pokornych.*

*Głodnych zasycił dobrami,
a bogatych z niczym odprawił.*

*Ujął się za swoim sługą, Izraelem,
pomny na swe miłosierdzie.*

*Jak obiecał naszym ojcom,
Abrahamowi i jego potomstwu na wieki.*

Małe oficjum

Obdarza się odpustem cząstkowym następujące małe oficja: o Męce Pańskiej, o Najświętszym Sercu Pana Jezusa, o Matce Bożej, o Niepokalanym Poczęciu, o świętym Józefie (nr 36).

Maryjo, Matko łaski

Maryjo, Matko łaski, Matko Miłosierdzia broń mnie od wroga i przyjmij w godzinę śmierci. (Z rytuału rzymskiego), (nr 31).

Miesięczne dni skupienia

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który uczestniczy w miesięcznym dniu skupienia (nr 45).

Miserere

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który w duchu pokuty odmawia psalm „Miserere” (Ps 50), (nr 33):

*Zmiłuj się nade mną, Boże,
w łaskowości swojej,
w ogromie swej litości
zglądź nieprawość moją!*

*Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
i oczyść mnie z grzechu mojego!*

*Uznaję bowiem nieprawość moją,
A grzech mój jest zawsze przede mną.*

*Przeciwko Tobie samemu zgrzeszyłem
i uczyniłem, co złe jest przed Tobą.*

*Abyś okazał się sprawiedliwy w swym wyroku
i prawy w swoim sądzie.*

*Oto urodziłem się obciążony winą
i jako grzesznika poczęła mnie matka.*

*A Ty masz upodobanie w ukrytej prawdzie,
naucz mnie tajemnic mądrości.*

*Pokrop mnie hizopem, a stanę się czysty,
obmyj mnie, a nad śnieg wybieleję.*

*Spraw, bym usłyszał radość i wesele:
niech się radują kości, które skruszyleś!*

*Odwróć swe oblicze od moich grzechów
i wymaż wszystkie moje przewinienia!*

*Stwórz, Boże, we mnie serce czyste
i odnow we mnie moc ducha!*

*Nie odrzucaj mnie od swego oblicza
i nie odbieraj mi świętego ducha swego!*

*Przywróć mi radość Twojego zbawienia
i wzmocnij mnie duchem ofiarnym!
Będę nieprawych nauczał dróg Twoich
i wrócę do Ciebie grzesznicy.
Uwolnij mnie, Boże, od kary za krew przelaną,
Boże, mój zbawco,
niech sławi mój język sprawiedliwość Twoją!
Panie otwórz wargi moje,
a usta moje będą głosić Twoją chwałę.
Ofiarą bowiem Ty się nie radujesz,
a całopalenia, choćbym dał, nie przyjmujesz.
Boże, moją ofiarą jest duch skruszony,
pokornym i skruszonym sercem Ty, Boże,
nie gardzisz.
Panie, okaż Syjonowi łaskę w Twej dobroci:
odbuduj mury Jeruzalem!
Wtedy przyjmiesz prawe ofiary,
dary i całopalenia,
wtedy składać będą cielce
na Twoim ołtarzu.*

Modlitwa myślna

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który pobożnie podejmuje modlitwę myślną (nr 38).

Modlitwa o jedność Kościoła

*Wszchemogący i miłosierny Boże,
który zechciałeś przez Syna Twego
zgrupować w jeden lud wszystkie narody,
spraw łaskawie, aby ci,
którzy szczytą się imieniem chrześcijan,
porzuciwszy jakiegokolwiek podziały,
utworzyli jedność w prawdzie i miłości
oraz by wszyscy ludzie oświeceni światłem
prawdziwej wiary, spotkali się
w braterskiej wspólności jednego kościoła.
Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen (nr 44).*

Modlitwa o powołania kapłańskie i zakonne

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który odmówi jakąkolwiek modlitwę zatwierdzoną przez władzę kościelną we wskazanej powyżej intencji (nr 37).

Módlmy się za Papieża

V. Módlmy się za Papieża N.

R. Niech go Pan strzeże, zachowa przy życiu, darzy szczęściem na ziemi i broni przed nieprzyjaciółmi. (Z brewiarza rzymskiego), (nr 39).

Nauka chrześcijańska

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który ma udział w nauczaniu lub uczeniu się nauki chrześcijańskiej.

Kto kierowany duchem wiary i miłości naucza wiary chrześcijańskiej, może uzyskać odpust częściowy na podstawie II ogólniejszej formy udzielania odpustu.

Przez to udzielenie odpustu potwierdza się odpust częściowy dla nauczającego i rozciąga go na uczącego się (nr 20).

Nawiedzenie cmentarza

Wiernemu, który pobożnie nawiedzi cmentarz i pomodli się choćby tylko w myśli za zmarłych, udziela się odpustu: od dnia 1 do 8 listopada – zupełnego, a w pozostałe dni roku – częściowego.

Odpust ten może być ofiarowany tylko za dusze w czyśćcu cierpiące (nr 13).

Nawiedzenie katakumb

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który pobożnie nawiedzi cmentarz starochrześcijański, czyli katakumby (nr 14).

Nawiedzenie rzymskich kościołów stacyjnych

Wierny, który nawiedza pobożnie kościół stacyjny w Rzymie w określonych dniach roku zaznaczonych w mszale rzymskim, uzyskuje odpust częściowy.

Jeżeli ponadto będzie uczestniczył w świętych czynnościach sprawowanych w godzinach porannych lub wieczornych – uzyska odpust zupełny (nr 56).

Nawiedz, prosimy Cię, Panie

*Nawiedz, prosimy Cię, Panie
ten dom i oddal od niego
wszystkie zasadzki nieprzyjacielskie;
Aniołowie Twoi niech w nim zamieszkają
i niech nas strzegą w pokoju,
a błogosławieństwo Twoje
niech będzie zawsze nad nami.
Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.*

(Z brewiarza rzymskiego), (nr 64).

Nowenny

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który uczestniczy pobożnie w nowennie odprawianej publicznie: przed Bożym Narodzeniem, Zesłaniem Ducha Świętego i Niepokalanym Poczęciem (nr 34).

O Jezu Najśladzzy (Akt wynagrodzenia)

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który pobożnie odmówi powyższy akt wynagrodzenia. Odpust zaś będzie zupełny, jeżeli akt ten zostanie odmówiony publicznie w uroczystość Najświętszego Serca Jezusowego (nr 26).

(Tekst aktu - patrz s. 44 tego opracowania).

O Jezu Najśladzzy, Odkupicielu

(Akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Chrystusowi Królowi)

Wiernemu, który odmówi pobożnie zamieszczony powyżej akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Chrystusowi Królowi, udziela się odpustu cząstkowego.

Odpust zaś będzie zupełny, gdy akt ten zostanie odmówiony publicznie w uroczystość Chrystusa Króla (nr 27).

(Tekst aktu - patrz s. 47 tego opracowania).

O święta ucztu

O święta ucztu, na której spożywamy Chrystusa, odnawiamy pamięć Jego Męki, duszę napelniamy łaską i otrzymujemy zadatek przyszłej chwały. (Z brewiarza rzymskiego), (nr 40).

Odmawianie rózańca maryjnego

Jest odpust zupełny za odmówienie rózańca w kościele, kaplicy publicznej, w rodzinie, we wspólnocie zakonnej, w nabożnym stowarzyszeniu. Natomiast w innych przypadkach odpust jest cząstkowy.

„Jest zaś różaniec określoną formą modlitewną, w której rozróżniamy dwadzieścia dziesiątków pozdrowień anielskich oddzielonych modlitwą Pańską. Przy poszczególnych dziesiątkach wspominamy w pobożnym rozważaniu tyleż tajemnic dotyczących naszego odkupienia”. (Z brewiarza rzymskiego).

W praktyce jednak zwykło się nazywać różańcem także trzecią jego część.

Dla uzyskania odpustu zupełnego określa się następujące warunki:

1. Wystarcza tylko trzecia część różańca. Jednak pięć dziesiątków należy odmówić w sposób ciągły.
2. Z modlitwą ustną należy połączyć pobożne rozważanie tajemnic.
3. W odmawianiu publicznym tajemnice powinny być zapowiadane, zgodnie z zatwierdzoną miejscową praktyką. W prywatnym zaś odmawianiu wystarczy, że wierny łączy z modlitwą ustną rozważanie tajemnic (nr 48).

Odnowienie przyrzeczeń Chrztu świętego

Udziela się odpustu częściowego, wiernemu, który odnawia przyrzeczenia Chrztu świętego przy pomocy jakiegokolwiek formuły.

Jeżeli zaś dokona tego w czasie nabożeństwa Wigilii Paschalnej lub w rocznicę swego chrztu odpust będzie zupełny (nr 70).

Oto ja, o dobry i najslodszy Jezu

Udziela się odpustu zupełnego w każdy piątek Wielkiego Postu i Męki Pańskiej wiernemu, który odmówi pobożnie powyższą modlitwę po Komunii św. przed obrazem Jezusa ukrzyżowanego. Natomiast w pozostałe dni roku udziela się odpustu częściowego (nr 22).

(Tekst - patrz s. 51 tego opracowania).

Panie, Boże wszechmogący

*Panie, Boże wszechmogący,
któryś dozwolił nam doczekać początku tego dnia,*

*ochraniaj nas swoją mocą,
abyśmy nie popełnili żadnego grzechu,
lecz w swoich słowach, myślach i uczynkach
pełnili Twą sprawiedliwość.*

*Przez Chrystusa, Pana naszego.
Amen.*

(Z brewiarza rzymskiego), (nr 21).

Pobożne słuchanie kazania

Udziela się odpustu częstkowego wiernemu, który uważnie słucha przepowiadania słowa Bożego.

Uzyskuje natomiast odpust zupełny wierny, który w czasie świętych misji wysłucha kilku kazań i weźmie udział w uroczystym ich zakończeniu (nr 41).

Pod Twoją obronę

*Pod Twoją obronę, uciekamy się,
święta Boża Rodzicielko,
naszymi prośbami
racz nie gardzić w potrzebach naszych,
ale od wszelakich złych przygód
racz nas zawsze wybawiać.
Panno chwalebna i błogosławiona (nr 57).*

Pomnij, o Najświętsza Panno Maryjo

*Pomnij,
o Najświętsza Panno Maryjo,
że nigdy nie słyszano,
abyś opuściła tego,
kto się do Ciebie ucieka,
Twejej pomocy wzywa,
Ciebie o przyczynę prosi.
Tą ufnością ożywiony do Ciebie,
o Panno nad Pannami i Matko, biegnę,
przed Tobą jako grzesznik płaczący staję.
O Matko Słowa,
racz nie gardzić słowami moimi,
ale usłysz je łaskawie i wysłuchaj.
Amen (nr 32).*

Posługiwanie się przedmiotem pobożności

Wierny, który pobożnie używa przedmiotu religijnego (krucyfiks, krzyża, różańca, szkaplerza, medalika), poświęconego w sposób właściwy przez jakiegokolwiek kapłana, zyskuje odpust częstkowy.

Jeżeli zaś przedmiot pobożności został poświęcony przez Papieża, ewentualnie przez Biskupa, wtedy wierny, używając go pobożnie, może uzyskać także odpust zupełny w uroczystość świętych Apostołów Piotra i Pawła, dodając jednak jakąkolwiek zatwierdzoną prawnie formułę Wyznania wiary (nr 35).

Przed tak wielkim Sakramentem

Udziela się odpustu częściowego wiernemu, który nabożnie odmówi tę modlitwę.

Natomiast odpust będzie zupełny, *gdy „Przed tak wielkim Sakramentem”* odmawia się w sposób uroczysty w Wielki Czwartek Wieczery Pańskiej i w Boże Ciało (nr 59).

*Przed tak wielkim Sakramentem
upadajmy wszyscy wraz.
Niech przed Nowym Testamentem
starych praw ustąpi czas.
Co dla zmysłów niepojęte
niech dopełni wiara w nas.
Bogu Ojcu i Synowi
hołd po wszystkie nieśmy dni.
Niech podaje wiek wiekowi
hymn tryumfu, dzięki, czci.
A równemu Im Duchowi
niechaj wieczna chwała brzmi. Amen.*

V Daleś im chleb z nieba.

R. Wszelką rozkosz mający w sobie.

Módlmy się:

Boże, który w przedziwnym sakramencie zostawiłeś nam pamiątkę swej Męki, dozwól, prosimy, taką czią otaczać święte tajemnice Ciała i Krwi Twojej, abyśmy nieustannie doznawali w sobie owoców Twego odkupienia. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen.
(Z brewiarza rzymskiego).

Przyjdź, Duchu Stwórco

Za pobożne odmówienie „*Przyjdź, Duchu Stwórco*” udziela się wiernemu odpustu częściowego.

Odpust zaś będzie zupełny, gdy hymn odmawia się, publicznie w Nowy Rok i w Zesłanie Ducha Świętego (nr 61).

(Tekst - patrz s. 53 tego opracowania).

Przyjdź, Duchu Święty

*Przyjdź, Duchu Święty,
napelnij serca wiernych Twoich
i ogień miłości w nich zapalaj.*
(Z mszału rzymskiego), (nr 62).

Racz, Panie, wynagrodzić

*Racz, Panie,
wynagrodzić życiem wiecznym wszystkich,
którzy nam dobrze czynią dla Imienia Twego.*
Amen.
(Z brewiarza rzymskiego), (nr 47).

Składamy Ci dzięki

*Składamy Ci dzięki,
wszechmogący Boże,
za wszystkie dobrodziejstwa Twoje.*
Który żyjesz i królujesz na wieki wieków.
Amen.
(Z brewiarza rzymskiego), (nr 7).

Stajemy

Jest to modlitwa, którą zwykle się odmawiać przed zebraniem, na których rozpatruje się wspólne sprawy, obdarzona odpustem częstokowym (nr 5):

*Stajemy, wobec Ciebie, Panie,
Duchu Święty,
stajemy przygniecenii wprawdzie
ciężarem grzechu,
lecz zgromadzeni specjalnie w Imię Twoje.*

*Przyjdź do nas, pozostań z nami
i zechciej przeniknąć nasze serca.*

*Naucz nas, co mamy czynić, dokąd zdążać,
okaż nam, co winniśmy wybrać,
abyśmy potrafili z Twoją pomocą
we wszystkim Tobie się podobać.*

*Ty sam bądź naszym doradcą
i sprawcą naszych zamierzeń,
który z Bogiem Ojcem i Jego Synem
posiadasz sławne imię.*

*Nie dozwól, byśmy się stali
burzycielami sprawiedliwości,
Ty, który miłujesz najwyższą słuszość.*

*Niech nas nie sprowadzi na manowce
nieświadomość,
nie zwiedzie powodzenie,
nie zhańbi wzgląd na korzyść lub osobę.*

*Lecz zjednocz nas ze sobą w sposób skuteczny
darem jedynej Twojej łaski,
abyśmy w Tobie byli jedno
i w niczym nie odstępili od prawdy.*

*Tak, jak jesteśmy zgromadzeni w imię Twoje,
tak niech we wszystkim trzymamy się
sprawiedliwości kierowanej życzliwością,
abyśmy i tutaj
w niczym nie sprzeciwiali się Tobie
i za dobre czyny zasłużyli sobie w przyszłości
na wieczną nagrodę. Amen.*
(Z pontyfikatu rzymskiego).

Święci apostołowie Piotrze i Pawle

*Święci apostołowie Piotrze i Pawle
przyczynicie się za nami.
Ochraniaj, Panie swój lud
ufający opiece Apostołów Twoich Piotra i Pawła
oraz strzeż go nieustanną opieką.
Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.*
(Z mszału rzymskiego), (nr 53).

Święta Maryjo, przybądź z pomocą biednym

*Święta Maryjo, przybądź z pomocą biednym,
wspomóż słabych, pociesz płaczących,
módl się za ludem, proś za duchowieństwem,
wstawiaj się za niewiastami pobożnymi;
niech doświadczą pomocy wszyscy,*

*którzy Cię ze czcią wspominają.
(Z brewiarza rzymskiego), (nr 52).*

*Jak Tomasz, na otwartej nie patrzę ślad rany, Lecz Bogiem Cię uznaję mym,
Zbawco kochany;
Spraw, abym zawsze w Twojej umacniał się wierze, Pokładał ufność w Tobie i
kochał Of szczerze!
Pamiętko zgonu Pana, którą sam stanowi, Chlebie żywy, co życie dajesz
człowiekowi:*

Uwielbiam Cię, nabożnie

*Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który odmówi pobożnie ten
hymn (nr 4):*

*Uwielbiam Cię nabożnie, Bóstwo utajone,
Co kryjesz się prawdziwie w tych figur osłonie;*

*Me serce Tobie całe się ufnie poddaje,
Bo Ciebie rozważając – zupełnie ustaje!*

*Wzrok, dotyk, smak o Tobie nie mówią nic do mnie,
Słuchowi wierzy tylko me serce niezłomnie;*

*We wszystko, co Syn Boży rzekł, wierzę w pokorze,
Nic nad to słowo prawdy brzmieć pewniej nie może!*

*Na krzyżu Bóstwo chciało w ukryciu pozostać:
Tu – społem Człowieczeństwo zasłania swą postacią;*

*Lecz wierząc i wyznając natury te obie,
Wraz z lotrem żalującym głos wznoszę ku Tobie!*

*Jak Tomasz, na otwartej nie patrzę ślad rany,
Lecz Bogiem Cię uznaję mym, Zbawco kochany;*

*Spraw, abym zawsze w Twojej umacniał się wierze,
Pokładał ufność w Tobie i kochał Cię szczerze!*

*Pamiętko zgonu Pana, którą sam stanowi,
Chlebie żywy, co życie dajesz człowiekowi:*

*Daj duszy mojej z Ciebie niebiańskie brać życie
I w Tobie zawsze słodycz znajdować obficie!*

*O tkliwy Pelikanie dusz, Jezu mój, Chryste,
Krwiają Swoją – serce moje z win obmyj nieczyste;*

Wszak jedna jej kropelka w tak wielkiej jest cenie,

Ze zdoła przynieść światu całemu zbawienie!

*O Jezu, dziś Twe lica zasłona ocienia;
Spraw, błagam, niech się moje wypełnią pragnienia,*

*Bym w twarz Twą odsłoniętą podnosząc wzrok śmiały,
Szczęśliwym był z jasnego widzenia Twej chwały!
Amen.*

Wieczny odpoczynek

Odpust cząstkowy, który można ofiarować tylko za dusze w czyśccu cierpiące (nr 46):

*Wieczny odpoczynek racz im dać Panie,
a światłość wiekuista niechaj im świeci.
Niech odpoczywają w pokoju.
(Z brewiarza rzymskiego).*

Wierzę w Boga

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który pobożnie odmówi poniższy skład Apostolski, ewentualnie symbol Nicejsko – Konstantynopolitański (nr 16):

*Wierzę w Boga Ojca wszechmogącego,
Stworzyciela nieba i ziemi.
I w Jezusa Chrystusa
Syna Jego jedynego Pana naszego,
który się począł z Ducha Świętego.*

*Narodził się z Maryi Panny,
umęczon pod Ponckim Pilatem,
ukrzyżowan, umarł i pogrzebion.*

*Zstąpił do piekieł,
trzeciego dnia zmartwychwstał.
Wstąpił na niebiosa,
siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego.*

Stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych.

*Wierzę w Ducha Świętego,
święty Kościół powszechny,
Świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie,
ciała zmartwychwstanie i żywot wieczny.
Amen.*

(Z rytuału rzymskiego), (nr 16).

Witaj Królowo

*Witaj Królowo, Matko Miłosierdzia,
życie, słodyczy i nadziejo nasza, witaj.*

*Do Ciebie wołamy
wygnańcy synowie Ewy.*

*Do Ciebie wzdychamy,
jęcząc i płacząc na tym łez padole.*

*Przeto, Orędowniczko nasza,
one miłosierne oczy Twoje na nas zwróć.*

*A Jezusa błogosławiony owoc żywota Twojego
po tym wygnaniu nam okaż.*

*O łaskawa, o litościwa,
o słodka Panno Maryjo.*
(Z brewiarza rzymskiego), (nr 51).

Wizytacja pasterska

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który pobożnie nawiedzi kościół, kaplicę publiczną lub półpubliczną w czasie odbywania tam wizytacji pasterskiej.

Udziela się natomiast odpustu zupełnego, jeżeli wierny weźmie udział w czynności świętej, której przewodniczy wizytator (nr 69).

Wysłuchaj nas

*Wysłuchaj nas, Panie Święty,
Ojcze wszechmogący, wieczny Boże*

*i racz zesłać z nieba świętego Anioła Twego,
aby strzegł, osłaniał, chronił, nawiedzał*

*i bronił wszystkich mieszkańców tego domu.
Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.*

(Z rytuału rzymskiego), (nr 24).

Z głębokości

Udziela się odpustu cząstkowego wiernemu, który odmówi pobożnie psalm „Z głębokości” (Ps 129), (nr 19):

*Z głębokości wołam do Ciebie, Panie,
Panie, wysłuchaj głosu mego!*

*Nachyl swe ucho
na głos mojego błagania!*

*Jeśli zachowasz pamięć o grzechach, Panie,
Panie, któż się ostoi?*

*Ale Ty udzielasz przebaczenia,
aby Ci ze czcią służyono.*

*Pokładam nadzieję w Panu,
dusza moja pokłada nadzieję w Jego słowie,
dusza moja oczekuje Pana.*

*Bardziej niż strażnicy poranka
niech Izrael wygląda Pana.*

*U Pana jest bowiem łaska,
u Niego obfite odkupienie.*

*On odkupi Izraela
ze wszystkich jego grzechów.*

Znak krzyża

Udziela się odpustu częstkowego wiernemu, który się pobożnie przeżegna, wypowiadając zgodnie ze zwyczajem słowa:

W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Amen (nr 55).

(Odpusty zupełne oprócz partykularnych i odpusty częstkowe – podst. dz. cyt. – s. 48 – 92).

DODATEK

POBOŻNE WEZWANIA (Akty strzeliste)

Uwagi na temat poszczególnych pobożnych wezwań:

1. 1. W odniesieniu do odpustu wezwanie nie jest wcale rozważane jako oddzielne, pełne, samo w sobie dzieło, lecz jako dopełnienie dzieła, dzięki

czemu wierny wznosi z pokorną ufnością swoją myśl do Boga w czasie wypełniania swoich obowiązków życiowych i w znoszeniu przeciwności życiowych. Stąd to pobożne wezwanie uzupełnia wzniesienie myśli do Boga i stanowi razem z nim jakby drogocenny kamień, który zostaje włączony w powszednie życie, nadając mu piękno oraz jest jakby solą, która odpowiednio przyprawia nasze działanie.

2. 2. Na pierwszym miejscu należy postawić to wezwanie, które jest najbardziej odpowiednie biorąc pod uwagę okoliczności rzeczy i usposobienie; a więc takie, które wypływa spontanicznie z wnętrza lub jest wybierane z szeregu tych, które zostały potwierdzone długą praktyką wiernych, a których krótki wykaz zamieszcza się tutaj.

3. 3. Taki akt strzelisty może być bardzo krótki, wyrażony jednym lub kilkoma słowami albo uczyniony w myśli.

Pożyteczną będzie rzeczą przytoczyć niektóre przykłady:

- **Boże mój**
- **Ojcze** (por. Rz 8, 15 i Ga 4, 6)
- **Jezus**
- **Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus** (lub inne używane zwyczajowo pozdrowienie chrześcijańskie)
- **Wierzę w Ciebie, Panie**
- **Uwielbiam Cię**
- **W Tobie pokładam nadzieję**
- **Miłuję Cię**
- **Wszystko (czynię) dla Ciebie**
- **Dzięki Ci składam** (lub: **Bogu niech będą dzięki**)
- **Niech Imię Pańskie będzie błogosławione** (lub: **Błogosławmy Panu**)
- **Przyjdź Królestwo Twoje**
- **Niech się stanie Twoja wola**
- **Jak Panu się podoba** (por. Hi 1, 21)
- **Wspomóż mnie, Boże**
- **Wzmocnij mnie**
- **Wysłuchaj mnie** (lub: **Wysłuchaj modlitwę moją**)
- **Zbaw mnie**
- **Zmiłuj się nade mną**
- **Przepuść mi, Panie**
- **Nie dozwól mi odłączyć się od Ciebie**
- **Nie opuszczaj mnie**
- **Bądź pozdrowiona, Maryjo**
- **Chwała na wysokości Bogu**
- **Wielki jesteś, Panie.**

WEZWANIA

przyjęte już zwyczajowo, które przytacza się tu przykładowo:

1. 1. **Kłaniamy Ci się, Chryste
i błogosławimy Tobie, ponieważ przez Krzyż swój święty
odkupiłeś świat. (Z brewiarza rzymskiego).**
2. 2. **Niech będzie błogosławiona Trójca Święta. (Z mszału
rzymskiego).**
3. 3. **Chrystus zwycięża! Chrystus króluje! Chrystus rządzi!**
4. 4. **Serce Jezusa,
pałające miłością ku nam,
rozpal serca nasze miłością Twoją.**
5. 5. **Serce Jezusa, w Tobie pokładam nadzieję.**
6. 6. **Serce Jezusa wszystko dla Ciebie.**
7. 7. **Najświętsze Serce Jezusa, zmiłuj się nad nami.**
8. 8. **Bóg mój i wszystko moje.**
9. 9. **Boże, bądź miłościw mnie grzesznemu. (Por. Łk 18, 13).**
10. 10. **Dozwól mi chwalić Cię, o Panno Święta;
daj mi moc przeciw nieprzyjaciółom Twoim.
(Z brewiarza rzymskiego).**
11. 11. **Naucz mnie czynić wolę Twoją,
ponieważ Bogiem moim jesteś. (Por. Ps 142, 10).**
12. 12. **Panie, pomnóż naszą wiarę. (Por. Łk 17, 5).**
13. 13. **Panie, spraw, by zapanowała jedność umysłów w prawdzie
i jedność serc w miłości.**
14. 14. **Panie, ratuj nas, bo giniemy. (Por. Mt 8, 25).**
15. 15. **Pan mój i Bóg mój! (J 20, 28).**
16. 16. **Słodkie Serce Maryi, bądź moim zbawieniem.**
17. 17. **Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi Świętemu. (Z mszału
rzymskiego).**
18. 18. **Jezu, Maryjo, Józefie święty.**
19. 19. **Jezu, Maryjo, Józefie święty, wam powierzam serce i duszę
moją.
Jezu, Maryjo, Józefie święty bądźcie przy mnie w ostatniej walce.
Jezu, Maryjo, Józefie święty – niech z wami zasypiam w pokoju
i odpoczywam. (Z rytuału rzymskiego).**
20. 20. **Jezu cichy i pokornego serca,
uczyn serca nasze według Serca Twego. (Z rytuału rzymskiego).**
21. 21. **Niechaj będzie pochwalony i uwielbiony
Przenajświętszy Sakrament na wieki wieków.**
22. 22. **Pozostań z nami, Panie. (Por. Łk 24, 29).**
23. 23. **Matko Bolesna, módl się za nami.**
24. 24. **Matko moja, nadziejo moja.**

25. **25. Poślij, Panie, pracowników na żniwo Twoje.** (Por. Mt 9, 38).
26. **26. Niech nas z błogosławionym potomstwem błogosławi Maryja Panna.** (Z brewiarza rzymskiego).
27. **27. Witaj krzyżu, jedyna nadziejo.** (Z brewiarza rzymskiego).
28. **28. Wszyscy Święci i Święte, Boże, przyczynicie się za nami.** (Z rytuału rzymskiego).
29. **29. Módl się za nami,
Święta Boża Rodzicielko,
abyśmy się stali godnymi
obietnic Chrystusowych.** (Z rytuału rzymskiego).
30. **30. Ojczy, w ręce Twoje oddaję ducha mojego.** (Łk 23, 46; por. Ps 30, 6).
31. **31. Dobry Jezu, Panie,
daj im wieczne spoczywanie.** (Z mszału rzymskiego).
32. **32. Królowo bez zmayı pierworodnej poczęta, módl się za nami.** (Z rytuału rzymskiego).
33. **33. Święta Boża Rodzicielko,
zawsze Dziewico Maryjo,
przyczyn się za nami.** (Z brewiarza rzymskiego).
34. **34. Święta Maryjo, módl się za nami.** (Z rytuału rzymskiego).
35. **35. Tyś jest Chrystus, Syn Boga żywego.** (Mt 16, 16).
- (Podst. dz. cyt. w tłumaczeniu polskim – s. 93 – 98).

Wykaz skrótów

Dz. Nr	<i>Dzienniczek s. Faustyny Kowalskiej</i>
Kan.	<i>Prawo Kanoniczne</i>
Konst. apost.	konstytucja apostolska
Konst. dogm.	konstytucja dogmatyczna

Konst. duszp.	konstytucja duszpasterska
n.	norma z przepisów konstytucji apostołskiej papieża Pawła VI <i>Indulgen tlarum doctrina</i>
Nr	numer danej pozycji w autentycznym <i>Wykazie odpustów</i> , ogłoszony dekretem Penitencjarii Apostołskiej z dnia 29 czerwca 1968 roku
Podst. dz. cyt.	<i>Posoborowe prawodawstwo kościelne. Wykaz odpustów.</i> Tom II, zeszyt IV
por.	Porównaj
s.	Stronica
św.	święt(a), (-e, -ej, -y)
ST	Stary Testament
NT	Nowy Testament

Stary i Nowy Testament

1 J	–	Pierwszy List św. Jana Apostoła (NT)
1 Kor	–	Pierwszy List do Koryntian (NT)
1 P	–	Pierwszy List św. Piotra Apostoła (NT)
1 Tes	–	Pierwszy List do Tesaloniczan (NT)
2 Kor	–	Drugi List do Koryntian (NT)
2 Mch	–	Druga Księga Machabejska (ST)
2P	–	Drugi List św. Piotra Apostoła (NT)
2 Tm	–	Drugi List do Tymoteusza (NT)
Dz	–	Dzieje Apostolskie (NT)
Ef	–	List do Efezjan (NT)
Ga	–	List do Galatów (NT)
Hbr	–	List do Hebrajczyków (NT)
Hi	–	Księga Hioba (ST)
J	–	Ewangelia według św. Jana (NT)
Jk	–	List św. Jakuba Apostoła (NT)
Kol	–	List do Kolosan (NT)
Lb	–	Księga Liczb (ST)
Łk	–	Ewangelia według św. Łukasza (NT)
Mt	–	Ewangelia według św. Mateusza (NT)
Ps	–	Księga Psalmów (ST)
Rz	–	List do Rzymian (NT)
Tt	–	List do Tytusa (NT)

Spis treści

WSTĘP	3
ODPUSTY	
wg nowego Katechizmu Kościoła Katolickiego	6

PRZEPISY DOTYCZĄCE ODPUSTÓW

Wybór wg *Posoborowe prawodawstwo kościelne. Wykaz odpustów.*
Ogłoszony Dekretem Penitencjarni Apostolskiej
z dnia 29 czerwca 1968 roku.

8

TRZY OGÓLNIJSZE FORMY UDZIELENIA ODPUSTU

Wstęp	11
Forma pierwsza	12
Forma druga	13
Forma trzecia	15

INNE ODPUSTY

Wstęp	17
--------------	----

Odpusty zupełne

Adoracja Krzyża	18
Adoracja Najświętszego Sakramentu	18
Błogosławieństwo Papieskie	18
Ciebie, Boga	18
Czytanie <i>Pisma Świętego</i>	20
Ćwiczenia duchowne	20
Droga Krzyżowa	20
Kongres Eucharystyczny	21
Msza Święta prymicyjna	21
Nawiedzenie cmentarza	22
Nawiedzenie kościoła lub kaplicy w Dniu Zadusznym	22
Nawiedzenie kościoła lub kaplicy zakonników w święto ich Założyciela	22
Nawiedzenie kościoła lub ołtarza w dniu konsekracji	22
Nawiedzenie kościoła parafialnego	22
Nawiedzenie patriarchalnych bazylik rzymskich	23
Nawiedzenie rzymskich kościołów stacyjnych	23
O Jezu najśłodszy (Akt wynagrodzenia)	23
O Jezu najśłodszy, Odkupicielu (Akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Chrystusowi Królowi)	25
Odmawianie różańca maryjnego	26
Odnowienie przyrzeczeń Chrztu świętego	27
Oto ja, o dobry i najśłodszy Jezu	27
Pierwsza Komunia święta	28
Pobożne słuchanie kazania	28
Posługiwanie się przedmiotem pobożności	28
Przed tak wielkim Sakramentem	28
Przyjdź, Duchu Stwórczo	29

Synod diecezjalny	30
Uroczystości jubileuszowe kapłaństwa	30
W godzinę śmierci	30
Wizytacja pasterska	31
Odpusty zupełne partykularne	31
Gorzkie żale	31
Nawiedzenie Bazyliki mniejszej	31
Odpusty cząstkowe	32
Adoracja Najświętszego Sakramentu	32
Akty cnót teologicznych i żalu za grzechy	32
Aniele Boży	32
Anioł Pański	32
Brewiarz żałobny	33
Ciebie Boga	33
Czytanie Pisma świętego	33
Czynności nasze	33
Do Ciebie, Święty Józefie	34
Duszo Chrystusowa	34
Komunia święta duchowa	35
Kult świętych	35
Litanie	35
Magnificat	35
Małe oficjum	36
Maryjo, Matko łaski	36
Miesięczne dni skupienia	36
Miserere	36
Modlitwa myślna	37
Modlitwa o jedność Kościoła	37
Modlitwa o powołania kapłańskie i zakonne	38
Módlmy się za Papieża	38
Nauka chrześcijańska	38
Nawiedzenie cmentarza	38
Nawiedzenie katakumb	38
Nawiedzenie rzymskich kościołów stacyjnych	38
Nawiedz, prosimy Cię, Panie	39
Nowenny	39
O Jezu Najśłodszy (Akt wynagrodzenia)	39
O Jezu Najśłodszy, Odkupicielu (Akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Chrystusowi Królowi)	39

O święta uczto	39
Odmawianie różańca maryjnego	40
Odnowienie przyrzeczeń Chrztu świętego	40
Oto ja, o dobry i najśladźszy Jezu	40
Panie, Boże wszechmogący	40
Pobożne słuchanie kazania	41
Pod Twoją obronę	41
Pomnij, o Najświętsza Panno Maryjo	41
Posługiwanie się przedmiotem pobożności	42
Przed tak wielkim Sakramentem	42
Przyjdź, Duchu Stwórco	43
Przyjdź, Duchu Święty	43
Racz, Panie, wynagrodzić	43
Składamy Ci dzięki	43
Stajemy	43
Święci apostołowie Piotrze i Pawle	44
Święta Maryjo, przybądź z pomocą biednym	45
Uwielbiam Cię, nabożnie	45
Wieczny odpoczynek	46
Wierzę w Boga	46
Witaj Królowo	47
Wizytacja pasterska	47
Wysłuchaj nas	47
Z głębokości	48
Znak krzyża	48
DODATEK	49
Pobożne wezwania (Akty strzeliste)	49
Uwagi	49
Wezwania	50
Wykaz skrótów	52